

สรุปข่าวประจำวัน 2-8 กันยายน 2569

เร่งส่งออกจีนต้นเป้าส่งออกข้าวปีนี้ ลุ้นเอลนีโญพ่วนซัพพลายดันราคาพุ่ง

การส่งออกข้าวไทยปี 2569 กำลังเข้าสู่ช่วงสำคัญ ท่ามกลางการแข่งขันในตลาดโลกที่รุนแรง โดยเฉพาะตลาดข้าวขาวที่ไทยยังเผชิญแรงกดดันทั้งด้านราคาและปริมาณจากคู่แข่ง ขณะที่ตลาดสำคัญบางแห่งยังมีข้อจำกัดด้านการขนส่ง กระทรวงพาณิชย์จึงเร่งกระจายตลาดใหม่ ควบคู่กับเดินหน้าการขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ หรือ G2G ให้จีน เพื่อประคองเป้าส่งออกปีนี้ที่ 7 ล้านตัน หลัง 7 เดือนแรกส่งออกได้แล้ว 3.9 ล้านตัน มูลค่ากว่า 70,000 ล้านบาท ขณะที่ภาคเอกชนมองว่าโจทย์ของข้าวไทยไม่ได้อยู่ที่ปริมาณเพียงอย่างเดียว แต่ต้องรักษาความสามารถในการแข่งขัน ท่ามกลางคู่แข่งรายใหญ่อีกหลายราย โดยเฉพาะอินเดียและเวียดนาม พร้อมจับตาความเสี่ยงเอลนีโญ ซึ่งอาจเปลี่ยนสมดุลผลผลิตและราคาข้าวโลกในปีหน้า

ศุภจีชี้ราคาข้าวปรับตัวดีขึ้น

นางศุภจี สุธรรมพันธุ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ กล่าวว่า การส่งออกข้าวไทยปีนี้เผชิญปัจจัยท้าทายหลายด้าน ทั้งต้นทุนค่าขนส่งและข้อจำกัดในการเข้าถึงตลาดตะวันออกกลางบางพื้นที่ โดยเฉพาะตลาดอิรัก ซึ่งปกติมีการซื้อขายข้าวไทยประมาณ 1 ล้านตัน แต่การขนส่งไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่ ส่งผลให้ต้องปรับเส้นทางและช่องทางการส่งออก กระทรวงพาณิชย์จึงเร่งกระจายตลาดไปยังพื้นที่อื่นเพิ่มเติม ทั้งตลาดแอฟริกาและมาเลเซีย โดยคาดว่าปีนี้ไทยจะสามารถส่งออกข้าวไปมาเลเซียได้มากกว่า 700,000 ตัน ซึ่งหากทำได้จะเป็นระดับสูงสุดในรอบ 20 ปี ขณะเดียวกัน การขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐให้จีนจำนวน 500,000 ตัน ได้มีการลงนามสัญญาแล้ว และเริ่มส่งมอบไปแล้วประมาณ 40,000 ตัน ส่วนอีกประมาณ 60,000 ตันอยู่ระหว่างเตรียมส่งมอบ

นางศุภจีกล่าวว่า ส่วนด้านราคาส่งออกข้าวไทยปรับตัวดีขึ้น โดยข้าวหอมมะลิมีราคาเฉลี่ยประมาณ 1,173 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้น 10.6% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ข้าวขาว 5% อยู่ที่ 467 ดอลลาร์ต่อตัน เพิ่มขึ้น 19% และอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับคู่แข่งทั้งเวียดนามและอินเดีย ส่วนข้าวเหนียวมีราคาประมาณ 799 ดอลลาร์ต่อตัน เพิ่มขึ้นกว่า 6% หลังจากกระทรวงพาณิชย์เร่งสร้างตลาดและดำเนินมาตรการชื้อนำตลาดในบางพื้นที่ ขณะที่ราคาข้าวในประเทศ ข้าวหอมมะลิลอยอยู่ที่ประมาณ 17,500 บาท และข้าวเจ้าอยู่ที่ประมาณ 9,000 บาท ต่อตัน เพิ่มขึ้น 27%

สิ่งที่เราต้องทำ คือ ทำให้ราคาข้าวคงอยู่ในระดับนี้ไปจนถึงการเก็บเกี่ยวข้าวนาปีรอบใหม่ ตั้งแต่ช่วงเดือนพฤศจิกายนต่อเนื่องถึงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคมปีหน้า

เร่งปิดดีลจีนอีก 6 หมื่นตัน

นางอารดา เพื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ เผยว่า การเจรจาซื้อขายข้าวกับ COFCO Corporation ของรัฐบาลจีน ปริมาณ 500,000 ตัน ภายใต้สัญญาซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ มีความคืบหน้าอย่างต่อเนื่อง ก่อนหน้านี้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศได้ส่งมอบข้าวจำนวน 40,000 ตัน จากปริมาณคงค้างส่งมอบตามสัญญาเดิม 280,000 ตัน ให้ COFCO ในช่วงเดือนมีนาคมที่ผ่านมา หลังจากนั้น COFCO แจ้งความประสงค์ซื้อข้าวอีก 60,000 ตัน ซึ่งหากส่งมอบได้จะเพิ่มแรงส่งให้การส่งออกข้าวโค้งสุดท้ายของปีมีโอกาสบรรลุเป้าหมาย 7 ล้านตัน

การเร่งเจรจาซื้อขายข้าวกับรัฐบาลจีนในช่วงนี้ถือเป็นจังหวะสำคัญ เนื่องจากจีนมีความต้องการซื้อข้าวฤดูกาลผลิตใหม่ ขณะที่ผลผลิตข้าวนาปีของไทยจะทยอยเข้าสู่ตลาดในช่วงปลายปี หากสามารถบรรลุข้อตกลงราคาและส่งออกข้าวปริมาณ 60,000 ตันได้สำเร็จ จะช่วยให้มีตลาดมารองรับผลผลิต ดุดซับอุปทานข้าวส่วนเกินในประเทศ และยกระดับราคาข้าวเปลือกให้แก่เกษตรกร

นางอารดากล่าวเพิ่มเติมว่า เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2569 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ขยายปริมาณซื้อขายข้าวกับรัฐบาลจีนเพิ่มเติมอีก 220,000 ตัน จากปริมาณคงค้างส่งมอบตามสัญญาเดิม 280,000 ตัน เพื่อให้รองรับปริมาณซื้อขายรวม 500,000 ตัน กรมการค้าต่างประเทศจะเร่งแก้ไขสัญญาให้แล้วเสร็จภายในปีนี้ พร้อมเดินทางเจรจาให้รัฐบาลจีนนำเข้าข้าวไทยครบตามเป้าหมายรวม 500,000 ตันโดยเร็ว

เอกชนชี้ปีนี้ข้าวขาวแข่งขัน

นายฐิติ ลุจินตานนท์ ประธานผู้บริหารฝ่ายปฏิบัติการ บริษัท ซี.พี. อินเตอร์เนต จำกัด เปิดเผยกับประชาชาติธุรกิจว่า ภาพรวมการส่งออกข้าวไทยปี 2569 เป็นปีที่ค่อนข้างลำบาก โดยเฉพาะข้าวขาวที่เผชิญการแข่งขันในตลาดโลกอย่างรุนแรง ขณะที่เป้าหมายการส่งออกข้าวจากเดิม 7-7.5 ล้านตัน มีแนวโน้มต้องปรับลงมาอยู่ที่ 7 ล้านตัน สำหรับข้าวหอมมะลิ ไทยมีปริมาณส่งออกโดยเฉลี่ย 1.4-1.5 ล้านตันต่อปี แต่ข้อมูลในช่วง 6 เดือนแรกของปีนี้เบื้องต้นมีแนวโน้มลดลงประมาณ 10% อย่างไรก็ตามข้าวหอมมะลียังมีสถานะดีกว่าข้าวขาว ทั้งด้านราคาและความต้องการของผู้บริโภคต่างประเทศ ตลาดสำคัญของข้าวหอมมะลิไทยยังอยู่ที่สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีสัดส่วนประมาณ 40% ของปริมาณส่งออกข้าวหอมมะลิไทยทั้งหมด เนื่องจากผู้บริโภคมีกำลังซื้อค่อนข้างสูง และมีความเชื่อมั่นต่อคุณภาพข้าวไทย ทำให้การแข่งขันจากข้าวหอมของประเทศอื่นเข้ามาทดแทนได้ไม่มากนัก

สำหรับตลาดจีน นายฐิติกล่าวว่า ปัจจุบันไม่ได้เป็นตลาดใหญ่สำหรับข้าวไทยเนื่องจากจีนสามารถผลิตข้าวสำหรับการบริโภคทั่วไปได้เพียงพอ การนำเข้าจึงเน้นข้าวพรีเมียมหรือข้าวหอมมะลิสำหรับตลาดเฉพาะ รวมถึงการซื้อในรูปแบบ G2G และคำสั่งซื้อปกติบางส่วน มากกว่าการนำเข้าเพื่อเป็นอาหารหลักของประเทศ

สำหรับข้าวขาวสถานการณ์มีความยากกว่าข้าวหอมมะลิ เพราะไทยต้องรอปัจจัยจากทั้งประเทศผู้ผลิตและประเทศผู้นำเข้ารายใหญ่ หากอินโดนีเซียหรือฟิลิปปินส์มีผลผลิตภายในประเทศไม่เพียงพอ จึงจะเพิ่มการนำเข้าเพื่อดูแลปริมาณสินค้าและรักษาเสถียรภาพราคาภายในประเทศ ทำให้ไทยมีโอกาสเข้าไปจำหน่ายได้มากขึ้น

อินเดีย-เวียดนามกดดันหนัก

นายฐิติกล่าวว่า คู่แข่งที่สำคัญที่สุดยังเป็นอินเดีย ซึ่งเป็นผู้ส่งออกข้าวอันดับ 1 ของโลก มีปริมาณส่งออกรวมทั้งข้าวพรีเมียมและข้าวขาวประมาณ 20 ล้านตันต่อปี ทำให้ตลาดโลกยังมีซัพพลายจำนวนมาก ขณะที่เวียดนามเป็นคู่แข่งสำคัญของไทย และมีความได้เปรียบด้านราคาในหลายตลาด ทำให้การรักษาความสามารถในการแข่งขันของข้าวไทยยังเป็นโจทย์สำคัญ นอกจากนี้ ผู้ส่งออกไทยยังต้องเผชิญมาตรการทางการค้าที่เพิ่มต้นทุนการแข่งขันแต่ละตลาดมีเงื่อนไขการแข่งขันแตกต่างกัน โดยยุโรปให้ความสำคัญสูงกับมาตรฐานด้านความยั่งยืนและ ESG ส่วนตลาดตะวันออกกลางยังแข่งขันด้านราคาเป็นหลัก หากมีสินค้าจากประเทศอื่นที่ราคาต่ำกว่าผู้บริโภคน่าจะเปลี่ยนไปเลือกสินค้าของคู่แข่งได้ง่ายกว่า

นายฐิติกล่าวว่า ประเด็นสิ่งแวดล้อม แรงงาน และ ESG กำลังถูกนำมาเป็นเงื่อนไขทางการค้ามากขึ้น แม้ข้าวจะเป็นอาหารหลักที่ประเทศต่าง ๆ ต้องระมัดระวังในการใช้มาตรการที่รุนแรง เพราะอาจกระทบผู้บริโภคจำนวนมาก แต่ผู้ประกอบการไทยไม่สามารถชะลอการปรับตัวในด้านมาตรฐานสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนได้ โจทย์การแข่งขันของข้าวไทยจึงไม่ได้อยู่เพียงการลดราคา แต่ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของแต่ละตลาด

จับตาเอลนีโญเปลี่ยนสมดุลข้าวโลก

สำหรับทิศทางปีหน้า นายฐิติระบุว่า ปัจจัยสำคัญที่ต้องติดตามคือ สถานการณ์เอลนีโญและปริมาณน้ำของประเทศผู้ผลิตข้าว โดยเฉพาะอินเดีย ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูการเพาะปลูกใกล้เคียงกับไทย หากปริมาณน้ำได้รับผลกระทบพร้อมกันจะทำให้ผลผลิตข้าวในตลาดโลกลดลง ราคาข้าวมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งด้านหนึ่งเป็นผลดีต่อเกษตรกร แต่อีกด้านหนึ่งจะเพิ่มภาระให้ผู้บริโภค และอาจทำให้ปริมาณการส่งออกลดลง โดยเฉพาะตลาดประเทศกำลังพัฒนาที่ผู้บริโภคมีข้อจำกัดด้านกำลังซื้อ ดังนั้น แม้เป้าหมายระยะสั้นของปี 2569 จะอยู่ที่การประคองยอดส่งออกให้แตะ 7 ล้านตัน แต่โจทย์ถัดไปของข้าวไทยจะขึ้นอยู่กับทั้งผลผลิตของไทย สถานการณ์ของประเทศคู่แข่ง ปริมาณซัพพลายในตลาดโลก และผลกระทบจากเอลนีโญ ซึ่งจะเป็นตัวแปรสำคัญต่อทั้งราคาและปริมาณส่งออกในปีหน้า

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

XX

ราคาข้าวขาวไทย 5% แตะระดับสูงสุดในรอบ 2 เดือน จากแรงซื้อเพื่อปิดสถานะขายและข้อจำกัดด้านสภาพอากาศ

ประเด็นสำคัญ

- ปริมาณน้ำมีจำกัด โดยระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำต่ำกว่าปีก่อน
- การซื้อเพื่อปิดสถานะขาย (Short Covering) และสภาพอากาศที่มีฝนตกช่วยสนับสนุนราคา
- ความต้องการจากอิรักยังคงมีอยู่ แม้เส้นทางการค้าจะได้รับผลกระทบ

ราคาข้าวขาวไทย 5% ปรับขึ้นแตะระดับสูงสุดในรอบ 2 เดือน ท่ามกลางแรงซื้อเพื่อปิดสถานะขาย ความต้องการข้าวสำหรับการส่งมอบในระยะใกล้ที่ยังคงมีอยู่ และข้อจำกัดด้านอุปทานจากสภาพอากาศ

Platts ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ S&P Global Energy ประเมินราคาข้าวขาวไทย 5% ที่ 475 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน FOB ณ วันที่ 3 กันยายน 2569 เพิ่มขึ้น 9 ดอลลาร์ต่อตันจากสัปดาห์ก่อนหน้านี้ โดยครั้งล่าสุดที่ราคาสูงกว่าระดับดังกล่าวคือวันที่ 29 มิถุนายน ซึ่งอยู่ที่ 479 ดอลลาร์ต่อตัน FOB

แหล่งข่าวในตลาดระบุว่า การปรับขึ้นของราคาอาจเผชิญแรงต้านหากการซื้อของผู้ส่งออกชะลอตัวลง อย่างไรก็ตาม ปริมาณน้ำที่มีจำกัด ข้อจำกัดด้านการสีข้าวจากสภาพอากาศ และกิจกรรมการซื้อเพื่อรองรับการส่งมอบในระยะใกล้ที่ยังคงดำเนินต่อไป อาจช่วยให้ราคายังคงแข็งแกร่งในระยะใกล้

นายวันนิวัต กิติเรียงลาภ รองเลขาธิการสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย กล่าวว่า ปริมาณน้ำมีความตึงตัวมากกว่าปีก่อน ขณะที่ประเทศไทยกำลังเข้าสู่ช่วงสุดท้ายของฤดูฝน

“ณ วันที่ 2 กันยายน ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ทั่วประเทศอยู่ที่ 68% ของความจุ เทียบกับ 71% ในช่วงเดียวกันของปีก่อน ปริมาณน้ำที่สามารถนำมาใช้ได้ทั่วประเทศอยู่ที่ 53% ของความจุ เทียบกับ 57% ในปีก่อน ขณะที่เขื่อนขนาดใหญ่ 4 แห่งในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ได้แก่ เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ มีปริมาณน้ำที่สามารถนำมาใช้ได้รวมเพียง 48% เทียบกับ 67% ในปีก่อน” เขากล่าว

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า ปริมาณฝนสะสมทั่วประเทศต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระยะยาวประมาณ 9% ขณะที่ปริมาณน้ำที่มีจำกัดอาจส่งผลกระทบต่อเกษตรกรปลูกข้าวเปลือกนาปรังของไทยในปีการผลิต 2569/70 ระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำที่ลดลง

อาจทำให้การจัดสรรน้ำเพื่อการชลประทานมีข้อจำกัดมากขึ้น และส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อน

ในด้านความต้องการส่งออก เขากล่าวว่า การลดลงอย่างมากของการซื้อข้าวจากอิรัก ส่วนใหญ่เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงเส้นทางการค้า มากกว่าจะสะท้อนถึงความต้องการพื้นฐานที่อ่อนตัวลง โดยข้าวบางส่วนถูกเปลี่ยนเส้นทางขนส่งทางบกผ่านตุรกีและจอร์แดน เนื่องจากการขนส่งทางทะเลผ่านเส้นทางช่องแคบฮอร์มุซประสบปัญหาการหยุดชะงัก

นายวันนิวัต กิติเรียงลาภ กล่าวว่า ตลาดเอเชียยังเป็นอีกปัจจัยที่ช่วยเพิ่มความต้องการ โดยตลาดฟิลิปปินส์และมาเลเซียเป็นตลาดที่ผู้ส่งออกข้าวไทยกำลังติดตาม

ในด้านต้นทุนปัจจัยการผลิต เขากล่าวเพิ่มเติมว่า ราคาปุ๋ยยังคงอยู่ในระดับสูงภายหลังเกิดแรงกระแทกด้านราคาที่เกี่ยวข้องกับสงคราม แม้ว่าราคาปุ๋ยจะปรับลดลงจากระดับสูงสุดแล้ว แต่ยังคงอยู่สูงกว่าระดับก่อนเกิดวิกฤตอย่างมาก ต้นทุนปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้นส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนลดปริมาณการใช้ปุ๋ย ซึ่งอาจกดดันศักยภาพด้านผลผลิต

แนวโน้มปริมาณน้ำที่ตึงตัวเกิดขึ้นในช่วงที่ผู้ส่งออกยังคงเข้าซื้อข้าวเพื่อรองรับการส่งมอบในระยะใกล้ ขณะที่สภาพอากาศที่มีฝนตกกำลังส่งผลกระทบต่อกระบวนการสีข้าวและทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น

นายอนุรักษ์ ดีศิริเสถียร หัวหน้าฝ่ายขายประจำภูมิภาคเอเชีย บริษัท เอเชีย โกลเด็น ไรซ์ จำกัด กล่าวว่า “การซื้อเพื่อปิดสถานะขาย (Short Covering) เป็นหนึ่งในปัจจัยหลักที่สนับสนุนตลาดในขณะนี้ ขณะเดียวกัน การเก็บเกี่ยวในช่วงฤดูฝนกำลังส่งผลกระทบต่ออัตราผลได้จากการสี โดยเฉพาะอัตราการได้ข้าวเต็มเมล็ด

ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ทั้งราคาข้าวเปลือกและต้นทุนการผลิตข้าวขาว 5% ปรับตัวสูงขึ้น โดยผลผลิตข้าวรอบปัจจุบันน่าจะเก็บเกี่ยวแล้วเสร็จเป็นส่วนใหญ่ภายในเดือนกันยายน หากเงื่อนไขเหล่านี้ยังคงดำเนินต่อไปตลอดทั้งเดือน ผมคาดว่าราคาจะยังคงแข็งแกร่งและอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แทนที่จะปรับลดลงอย่างรวดเร็วหลังจากการซื้อเพื่อปิดสถานะขายสิ้นสุดลง”

สมาคมโรงสีข้าวไทยระบุว่า ราคาข้าวขาว 5% ในตลาดภายในประเทศเพิ่มขึ้น 90-100 บาทต่อ 100 กิโลกรัมในช่วงหนึ่งเดือนที่ผ่านมา

ขณะที่นายอนุรักษ์มองว่า การซื้อเพื่อปิดสถานะขายและข้อจำกัดด้านการสีข้าวจากสภาพอากาศเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนราคา ผู้ค้าข้าวรายหนึ่งในกรุงเทพฯ กล่าวว่า การปรับขึ้นของราคาในช่วงที่ผ่านมาอาจสูญเสียแรงส่ง หากการซื้อของผู้ส่งออกชะลอตัวลง

ผู้ค้ารายดังกล่าวกล่าวว่า “ราคาข้าวเปลือกปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากอุปทานได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศที่มีฝนตก โรงสีก็มีงานล้นมือจากการที่ผู้ส่งออกยังคงซื้ออย่างต่อเนื่อง แต่ความต้องการกำลังมีจำกัด ขณะนี้มาเลเซียหยุดซื้อข้าวจากไทยแล้ว โรงสียังคงพยายามปรับขึ้นราคา แต่ไม่ได้เกิดภาวะขาดแคลน เพราะการเก็บเกี่ยวยังจะดำเนินต่อไปจนถึงเดือนตุลาคม หากผู้ส่งออกหยุดซื้อ ก็ไม่มีเหตุผลที่ราคาจะปรับตัวสูงขึ้นต่อไป”

ที่มา S&P Global Energy

เอลนีโญที่ทวีความรุนแรงขึ้นคุกคามผลผลิตข้าวและความมั่นคงด้านอาหารในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ตามรายงานของ Thailand Business News ปรากฏการณ์เอลนีโญที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้นกำลังสร้างความเสี่ยงต่อผลผลิตข้าวและความมั่นคงด้านอาหารทั่วภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยคาดว่าผลกระทบจะรุนแรงที่สุดในช่วงปลายปี 2569 และต้นปี 2570

ดัชนี Niño3.4 และระดับ 1.3 องศาเซลเซียสในเดือนกรกฎาคม ขณะที่การคาดการณ์ระบุว่าอาจเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญที่มีความรุนแรง โดยคาดว่าจะถึงจุดสูงสุดระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2569 ถึงเดือนมกราคม 2570 สภาพอากาศที่แห้งแล้งและร้อนขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อประเทศผู้ผลิตข้าวรายสำคัญ ได้แก่ ไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ เมียนมา และอินโดนีเซีย

ประเทศไทยเผชิญปริมาณฝนต่ำกว่าระดับปกติประมาณ 60% ในช่วงเดือนมกราคม-เมษายน ขณะที่ราคาส่งออกข้าวไทยเพิ่มขึ้น 27.5% มาอยู่ที่ประมาณ 490 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ในช่วงปลายเดือนมิถุนายน นักวิเคราะห์ประเมินว่าเอลนีโญประกอบกับปรากฏการณ์ Indian Ocean Dipole (IOD) ในระยะยาว อาจทำให้ผลผลิตข้าวในภูมิภาคลดลง 2-8% ซึ่งผลผลิตที่ลดลงอาจทำให้อุปทานข้าวตึงตัวและผลักดันให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะหากประเทศผู้ส่งออกรายสำคัญจำกัดการส่งออกเพื่อปกป้องตลาดภายในประเทศ

ฟิลิปปินส์มีความเปราะบางเป็นพิเศษ เนื่องจากพึ่งพาการนำเข้าข้าว โดยสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยอาจทำให้ผลผลิตข้าวของประเทศลดลงได้มากถึง 700,000 ตัน

ที่มา Oryza.com

AMIS เผยแพร่รายงานติดตามสถานการณ์ผลผลิตพืชเดือนกันยายน 2569

ตามรายงาน GEOGLAM Crop Monitor ประจำเดือนกันยายน 2569 ได้แก่ Global Crop Monitor, Crop Monitor for AMIS และ Crop Monitor for Early Warning สถานการณ์ผลผลิตข้าวทั่วโลกโดยรวมยังคงอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ แต่ความเสี่ยงจากสภาพอากาศเริ่มมีความแตกต่างกันมากขึ้นในแต่ละพื้นที่ของภูมิภาคผู้ผลิตข้าวสำคัญ

รายงาน GEOGLAM Crop Monitor ล่าสุดระบุว่า แนวโน้มผลผลิตในพื้นที่ส่วนใหญ่ของ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี ขณะที่ปัญหายุ่งยาก อุนหภูมิสูง น้ำท่วม และโรคพืช กำลังสร้างความกังวลในพื้นที่ผลิตข้าวสำคัญหลายแห่ง โดยปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้น ซึ่งอาจเป็นหนึ่งในเหตุการณ์ที่รุนแรงที่สุดนับตั้งแต่ปี 2493 กำลังกลายเป็นความเสี่ยงสำคัญที่ต้องจับตามองในระยะข้างหน้า

อินเดีย การเพาะปลูกข้าวนาปี (Kharif) ใกล้เสร็จสิ้นแล้ว โดยพื้นที่เพาะปลูกต่ำกว่าปีก่อนเล็กน้อย แม้ภาพรวมของผลผลิตยังอยู่ในเกณฑ์ดี แต่การขาดแคลนฝนและอุณหภูมิที่สูงขึ้นกำลังเป็นปัจจัยที่น่ากังวลมากขึ้น ขณะที่แนวโน้มสภาพอากาศในเดือนกันยายนค่อนข้างแห้งแล้ง ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตของข้าว ทั้งนี้ในอดีตปรากฏการณ์เอลนีโญมักทำให้บางพื้นที่ของอินเดียมีสภาพอากาศแห้งแล้งมากขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตข้าวของอินเดียเป็นพื้นที่สำคัญที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด

ปากีสถาน ข้าวนาปีโดยทั่วไปยังอยู่ในสภาพดี แต่เริ่มพบความเครียดจากอุณหภูมิสูงและความชื้นในพื้นที่บางแห่งของแคว้นปัญจาบและพื้นที่อื่น ๆ โดยการมีน้ำชลประทานในแคว้นปัญจาบช่วยสนับสนุนผลผลิตได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม หากอากาศร้อนและแห้งแล้งยังคงดำเนินต่อไป อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตต่อไร่

บังกลาเทศ มีแนวโน้มผลผลิตแตกต่างกันในแต่ละฤดู โดยน้ำท่วมและดินถล่มส่งผลกระทบต่อข้าวนาปรังฤดู Aus ซึ่งมีการประเมินผลผลิตที่ 4.1 ล้านตัน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 6% อย่างไรก็ตาม ข้าวฤดู Aman ซึ่งมีความสำคัญมากกว่า กำลังเจริญเติบโตในเกณฑ์ดี โดยคาดการณ์ผลผลิตเบื้องต้นที่ 25.9 ล้านตัน และถูกระบุว่าเป็นผลผลิตในระดับสูงเป็นพิเศษ ขณะที่ผลผลิตข้าวเปลือกรวมของบังกลาเทศในปี 2569 คาดว่าจะอยู่ที่ 61.9 ล้านตัน สูงกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 5%

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นภูมิภาคที่น่ากังวลมากที่สุด โดยข้าวนาปีของไทย ได้รับผลกระทบจากช่วงฝนทิ้งช่วงที่ยาวนานและโรคไหม้ข้าว ขณะที่การใช้ปุ๋ยในระดับที่ลดลงคาดว่าจะเพิ่มอีกปัจจัยที่จำกัดผลผลิต โดยคาดว่าผลผลิตจะต่ำกว่าปีก่อน

ในกัมพูชา การเพาะปลูกข้าวนาปีดำเนินการไปแล้วประมาณ 95% ของแผนการเพาะปลูกทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม ภัยแล้งส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 9% ข้าวต้นฤดูอยู่ระหว่างการเก็บเกี่ยว แต่หากสภาพอากาศแห้งแล้งยังคงดำเนินต่อไป อาจส่งผลให้ผลผลิตลดลง

อินโดนีเซีย การเพาะปลูกข้าวฤดูแล้งยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 4.64 ล้านเฮกตาร์ ลดลงประมาณ 3% จากปีก่อน อย่างไรก็ตาม อินโดนีเซียมีความเปราะบางต่อปรากฏการณ์เอลนีโญเป็นพิเศษ และการเกิดเอลนีโญร่วมกับความเป็นไปได้ของ ปรากฏการณ์ Indian Ocean Dipole (IOD) ระยะบวก อาจทำให้สภาพอากาศแห้งแล้งในประเทศทวีความรุนแรงขึ้น

ในทางตรงกันข้าม ฟิลิปปินส์ ได้รับผลกระทบจากปริมาณฝนที่มากเกินไป ฝนมรสุมที่ตกหนัก ลมแรง และพายุหมุนเขตร้อนสร้างความเสียหายต่อพื้นที่ปลูกข้าว โดยมีพื้นที่นาข้าวได้รับผลกระทบประมาณ 31,000 เฮกตาร์ และคาดว่าผลผลิตในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจะต่ำกว่าปีก่อน

สถานการณ์ข้าวในเวียดนาม ลาว และเมียนมา โดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดี แม้จะเกิดน้ำท่วมในบางพื้นที่ โดยเวียดนามอยู่ระหว่างการเก็บเกี่ยวข้าวฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วง ขณะที่ลาวและเมียนมายังคงเดินหน้าการเพาะปลูกข้าวนาปี ในเมียนมา มีพื้นที่เพาะปลูกได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมมากกว่า 26,000 เฮกตาร์ อย่างไรก็ตาม ความเสียหายที่มีรายงานยังอยู่ในระดับจำกัด

ขณะที่แนวโน้มผลผลิตข้าวในจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และเกาหลีเหนือ ยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี แม้ว่าบางพื้นที่ในภูมิภาคจะเกิดน้ำท่วมในบางจุด โดยข้าวฤดูเดียวและข้าวนาปรังรอบสองของจีนโดยทั่วไปกำลังเจริญเติบโตได้ดี ขณะที่สถานการณ์ยังอยู่ในเกณฑ์ดีใน เนปาล อียิปต์ อิรัก และอิหร่าน ขณะที่แนวโน้มผลผลิตข้าวในพื้นที่ส่วนใหญ่ของ แอฟริกาตะวันตก ยังคงเป็นบวก

ความกังวลสำคัญในช่วงหลายเดือนข้างหน้าคือ ปรากฏการณ์เอลนีโญที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้น โดย GEOGLAM ประเมินว่า มีความเป็นไปได้ประมาณ 90% ที่เอลนีโญจะพัฒนาไปสู่ระดับที่รุนแรงมากในช่วงเดือนกันยายน 2569 ถึงเดือนมกราคม 2570

การวิเคราะห์ข้อมูลในอดีตชี้ว่า เอลนีโญสามารถทำให้ผลผลิตข้าวในกัมพูชา ศรีลังกา อินโดนีเซีย และไทย ลดลง ทั้งจากผลผลิตต่อพื้นที่ที่ลดลงและพื้นที่เก็บเกี่ยวที่ลดลง

นอกจากนี้ หากเกิด Indian Ocean Dipole ระยะบวกที่มีความรุนแรง ก็อาจยังทำให้สภาพอากาศแห้งแล้งในอินโดนีเซียและภูมิภาค Maritime Continent รุนแรงขึ้น ขณะเดียวกัน ฝนที่ตกหนักและน้ำท่วมอาจยังคงส่งผลกระทบต่อพื้นที่บางส่วนของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อไป

ที่มา Oryza.com

FAO รายงานราคาข้าวโลกเดือนกันยายน 2569

ตามรายงาน FAO Rice Price Update ประจำเดือนกันยายน 2569 ดัชนีราคาข้าวของ FAO (FAO All Rice Price Index: FARPI) ปรับตัวเพิ่มขึ้น 0.5% ในเดือนสิงหาคม 2569 โดยได้รับแรงสนับสนุนจากการซื้ออย่างต่อเนื่องของประเทศในเอเชียและแอฟริกา การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน และการคาดการณ์ว่าอุปทานข้าวในตลาดโลกจะตึงตัวมากขึ้น การปรับตัวเพิ่มขึ้นดังกล่าวเกิดขึ้นหลังจากดัชนีทรงตัวเป็นส่วนใหญ่ในเดือนกรกฎาคม โดยดัชนีเฉลี่ยอยู่ที่ 108.4 จุด เพิ่มขึ้น 4.7% จากระดับในช่วงเดียวกันของปีก่อน

การปรับตัวแข็งแกร่งยังคงเกิดขึ้นในกลุ่ม ข้าวอินดิกา (Indica) ซึ่งเป็นข้าวที่มีการซื้อขายมากที่สุดในโลก โดยความต้องการจากผู้ซื้อในเอเชียและแอฟริกาเป็นปัจจัยสนับสนุนราคา ขณะที่แนวโน้มอุปทานที่อาจตึงตัวมากขึ้น ช่วยพยุงราคา อย่างไรก็ตาม ข้าวในกลุ่มอื่นๆ เผชิญกับความความต้องการที่อ่อนตัวลง โดยในเดือนกรกฎาคม ดัชนีราคาข้าวอินดิกาปรับตัวเพิ่มขึ้น 0.6% เมื่อเทียบกับเดือนก่อน ขณะที่ดัชนีราคาข้าวจาปอนิกา (Japonica) ข้าวเหนียว (Glutinous) และข้าวหอม (Aromatic) ลดลง 1.4%, 4.4% และ 0.6% ตามลำดับ

อินเดีย ยังคงเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของเอเชียที่มีความสามารถในการแข่งขันด้านราคาสูงที่สุด โดยราคาล่าสุดของข้าวขาว 5% อยู่ที่ประมาณ 365–369 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ข้าวเหนียว 5% อยู่ที่ประมาณ 372–376 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ปริมาณอุปทานที่มีอยู่มากยังคงทำให้ราคาข้าวเสนอขายของอินเดียอยู่ในระดับต่ำกว่าประเทศไทย เวียดนาม และปากีสถาน

เวียดนาม เผชิญกับราคาข้าวที่แข็งค่าขึ้นจากภาวะอุปทานที่ตึงตัว โดยข้อมูลของ FAO ระบุว่า ราคาข้าวขาว 5% ของเวียดนามเฉลี่ยอยู่ที่ 425.3 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในเดือนกรกฎาคม เพิ่มขึ้นจาก 412.3 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในเดือนมิถุนายน ขณะที่ราคาข้าวหอม 5% เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 507.1 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ความล่าช้าและผลผลิตที่ลดลงจากข้าวนาปรังมีส่วนทำให้อุปทานข้าวในตลาดตึงตัวขึ้น

ไทย เผชิญกับราคาข้าวที่อ่อนตัวลงในเดือนกรกฎาคม เนื่องจากความต้องการซื้อที่อยู่ในระดับต่ำและเงินบาทที่อ่อนค่าลงกดดันราคาข้าวเสนอขาย อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวปรับตัวแข็งแกร่งขึ้นในเดือนสิงหาคม โดยข้อมูลราคาล่าสุดจาก สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย ระบุว่า ในช่วงต้นเดือนกันยายน ราคาข้าวขาว 5% ของไทยอยู่ที่ 483 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และข้าวเหนียว 100% อยู่ที่ 498 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ปากีสถาน มีราคาข้าวปรับตัวแข็งแกร่งขึ้นในเดือนกรกฎาคมเช่นกัน โดยราคาข้าวขาว 5% เฉลี่ยอยู่ที่ 409.3 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจาก 393.5 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในเดือนมิถุนายน อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวบาสมาดิปรับตัวลดลงต่อเนื่องมาอยู่ที่ 1,132.4 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

สภาพอากาศกำลังกลายเป็นปัจจัยสำคัญมากขึ้นสำหรับตลาดข้าว โดย FAO คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวโลกในปีการตลาด 2569/70 (2026/27) จะลดลงเหลือ 553.1 ล้านตัน ลดลง 1.9% จากระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ในฤดูกาลก่อนหน้า โดยสาเหตุหลักมาจาก อัตราการไถ่ถอนของผู้ผลิตที่ลดลงและสภาพอากาศที่ได้รับอิทธิพลจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño)

ความร้อนและปริมาณฝนที่ลดลงจากอิทธิพลของเอลนีโญกำลังสร้างความกังวลต่อผลผลิตข้าวในประเทศผู้ผลิตรายสำคัญของเอเชียหลายประเทศ ได้แก่ อินเดีย ไทย เวียดนาม อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างที่สำคัญของตลาดในขณะนี้ กล่าวคือ อุปทานข้าวเพื่อการส่งออกที่มีอยู่มากของอินเดียยังช่วยให้ราคาข้าวอินเดียสามารถแข่งขันได้ ขณะที่ความเสี่ยงด้านสภาพอากาศกำลังเป็นปัจจัยสนับสนุนราคาข้าวจากแหล่งส่งออกอื่นๆ

ที่มา Oryza.com

สภาพอากาศแห้งแล้งและต้นทุนที่เพิ่มขึ้น กดดันราคาข้าวในเอเชียให้อยู่ในระดับสูง

ตามรายงานของ Bloomberg ราคาข้าวยังคงเคลื่อนไหวไถ่ระดับสูงสุดในรอบ 2 ปี เนื่องจากปริมาณฝนที่ลดลง ภาวะเอลนีโญที่ทวีความรุนแรงขึ้น รวมถึงการหยุดชะงักของอุปทานปุ๋ยและเชื้อเพลิง กำลังเพิ่มความกังวลต่อผลผลิตข้าวในหลายประเทศทั่วเอเชีย

ราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าข้าวเปลือกในตลาดชิคาโกปรับขึ้นแตะระดับสูงสุดในรอบ 2 ปี เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2569 และยังคงเคลื่อนไหวไถ่ระดับดังกล่าวในวันพฤหัสบดีที่ 3 กันยายน โดยราคาเพิ่มขึ้นมากกว่า 50% นับตั้งแต่ต้นปีนี้ ขณะที่ราคาข้าวไทย ซึ่งถือเป็นดัชนีอ้างอิงสำคัญของตลาดเอเชีย ปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นสัปดาห์ที่ 6

สภาพอากาศที่แห้งแล้งกำลังกลายเป็นความกังวลเพิ่มขึ้นสำหรับผู้ผลิตข้าวในเอเชีย ขณะที่ต้นทุนเชื้อเพลิงและปุ๋ยที่อยู่ในระดับสูงกำลังเพิ่มแรงกดดันต่อต้นทุนการผลิต เอเชียมีสัดส่วนการผลิตและการส่งออกข้าวส่วนใหญ่ของโลก ดังนั้น หากเกิดความเสียหายต่อผลผลิตในระดับมาก อาจส่งผลให้อุปทานข้าวในตลาดโลกตึงตัวและเพิ่มแรงกดดันต่อประเทศผู้นำเข้าข้าว โดยเฉพาะในภูมิภาคแอฟริกาและตะวันออกกลาง

สำหรับอินเดีย ปริมาณฝนในช่วงฤดูมรสุมต่ำกว่าระดับปกติ 13% ณ วันที่ 2 กันยายน 2569 ส่งผลให้เกิดความกังวลต่อการพัฒนาของผลผลิตข้าว ขณะที่สภาพผลผลิตข้าวในสหรัฐฯ ก็ปรับตัวแย่ลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ไทยและอินโดนีเซียถือเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงเป็นพิเศษจากภาวะแห้งแล้งที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เนื่องจากพึ่งพาฝนจากฤดูมรสุม และช่วงเวลาที่คาดว่าจะเกิดภาวะแห้งแล้งอาจตรงกับช่วงสำคัญของการเพาะปลูกและการพัฒนาผลผลิตในระยะแรก หากภาวะแห้งแล้งยืดเยื้อ อาจทำให้เกษตรกรลดพื้นที่เพาะปลูก หรือหันไปปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยกว่า ซึ่งจะเพิ่มความเสี่ยงด้านลบต่อผลผลิตข้าวเพิ่มเติม

คาดว่าราคาข้าวที่สูงขึ้นจะส่งผลกระทบมากที่สุดต่อประเทศที่เป็นผู้นำเข้าสุทธิและประเทศที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งมีปริมาณข้าวสำรองในระดับจำกัด ทำให้แรงกดดันด้านเงินเพื่ออาหารและความสามารถในการซื้ออาหารรุนแรงขึ้นได้ ขณะที่หลายประเทศในภูมิภาคแอฟริกาได้ขอร้องให้มีปริมาณข้าวสำรองค่อนข้างจำกัดอยู่แล้ว

ที่มา Oryza.com

xx

เวียดนาม

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวของเวียดนามปรับตัวสูงขึ้น โดยข้าวขาว 5% ของเวียดนามมีการเสนอราคา อยู่ที่ 440-445 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เมื่อวันพฤหัสบดี เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 438-442 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ใน สัปดาห์ก่อน อย่างไรก็ตามกิจกรรมการซื้อขายยังคงอยู่ในระดับซบเซา

ผู้ค้ารายหนึ่งในนครโฮจิมินห์กล่าวว่า เขาได้รับข้อมูลว่าฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นตลาดส่งออกรายใหญ่ที่สุดของ เวียดนาม กำลังเพิ่มการนำเข้าข้าวในช่วงที่เหลือของปี เนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับปรากฏการณ์เอลนีโญ

สำนักข่าว Reuters รายงานโดยอ้างอิงข้อมูลของรัฐบาลว่า เวียดนามส่งออกข้าวในเดือนสิงหาคม 2569 ปริมาณ 544,000 ตัน ลดลง 16% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งการลดลงดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการ ส่งออกข้าวของเวียดนามชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคม 2568 โดยตัวเลขล่าสุดมีความสำคัญต่อตลาดข้าว โลก เนื่องจากเวียดนามเป็นหนึ่งในประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญของโลก และหากการส่งออกที่ลดลงยังคงดำเนิน ต่อไป อาจเป็นปัจจัยสนับสนุนราคาข้าวในตลาดโลกให้ปรับตัวสูงขึ้นได้บางส่วน

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามส่วนใหญ่ค่อนข้างทรงตัว โดยราคาข้าวหอม (Vietnamese fragrant rice) พันธุ์ DT8 ชนิด 5% ราคาอยู่ที่ 470-480 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เท่ากับระดับ 470-480 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เมื่อ สัปดาห์ก่อน ขณะที่ข้าวหอม Jasmine ราคาอยู่ที่ 534-538 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เท่ากับระดับ 534-538 ดอลลาร์ สหรัฐต่อดัน เมื่อสัปดาห์ก่อน และปลายข้าวหอม (100% broken fragrant rice) ราคาอยู่ที่ 373-377 ดอลลาร์ สหรัฐต่อดัน เท่ากับเมื่อสัปดาห์ก่อน

ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ 440-445 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 438-442 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เมื่อสัปดาห์ก่อน

สำนักงานศุลกากร รายงานว่า การส่งออกข้าวของเวียดนามในเดือนกรกฎาคม 2569 มีปริมาณ 471,814 ตัน มูลค่า 241.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีราคาเฉลี่ยส่งออกอยู่ที่ 511.0 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เมื่อเทียบกับเดือน มิถุนายน 2569 ปริมาณการส่งออกลดลง 37.6% จาก 755,975 ตัน ขณะที่มูลค่าการส่งออกลดลง 35.8% จาก 375.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม ราคาเฉลี่ยส่งออกปรับเพิ่มขึ้น 2.8% จาก 497.2 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน และ เมื่อเทียบกับเดือนกรกฎาคม 2568 การส่งออกข้าวเวียดนามในเดือนกรกฎาคม 2569 ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดย ปริมาณส่งออกลดลง 40.3% จาก 790,449 ตัน และมูลค่าลดลง 36.9% จาก 381.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ ราคาเฉลี่ยส่งออกเพิ่มขึ้น 5.8% จาก 483.1 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน

การส่งออกข้าวของเวียดนามในเดือนกรกฎาคม 2569 มีปริมาณรวม 471,814 ตัน ลดลง 40.3% จาก 790,449 ตันในเดือนกรกฎาคม 2568 โดยตลาดส่งออกสำคัญส่วนใหญ่มีปริมาณนำเข้าลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะ ฟิลิปปินส์และไต้หวัน

ฟิลิปปินส์ ยังคงเป็นตลาดส่งออกข้าวสำคัญของเวียดนาม แต่ปริมาณนำเข้าในเดือนกรกฎาคม 2569 ลดลงเหลือ 147,903 ตัน จาก 332,434 ตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือลดลง 55.5% ขณะที่เมื่อเทียบกับเดือน มิถุนายน 2569 ซึ่งอยู่ที่ 349,879 ตัน ลดลงถึงประมาณ 57.7% ขณะที่กานา เป็นตลาดใหญ่อันดับถัดมา โดย เวียดนามส่งออกข้าวไปกานา 106,853 ตัน ลดลงเล็กน้อย 1.9% YoY จาก 108,951 ตันในเดือนกรกฎาคม 2568 แต่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 105,456 ตันในเดือนมิถุนายน 2569

ในทางตรงกันข้าม จีน เป็นหนึ่งในตลาดสำคัญที่มีการนำเข้าข้าวจากเวียดนามเพิ่มขึ้น โดยเดือนกรกฎาคม 2569 อยู่ที่ 62,173 ตัน เพิ่มขึ้น 25.3% YoY จาก 49,627 ตัน และลดลงจาก 130,793 ตันในเดือนมิถุนายน 2569

สำหรับตลาดอื่นๆ พบว่า มาเลเซียนำเข้า 36,125 ตัน ลดลง 46.9% YoY ขณะที่ ไต้หวันนำเข้า 17,796 ตัน ลดลงอย่างมากถึง 82.4% จาก 101,102 ตันในปีก่อน ด้านตลาดขนาดเล็กบางแห่งยังมีการขยายตัว ได้แก่ สิงคโปร์ ซึ่งนำเข้า 11,504 ตัน เพิ่มขึ้น 36.7% YoY และออสเตรเลียนำเข้า 3,989 ตัน เพิ่มขึ้น 9.3% ขณะที่ สหรัฐนำเข้า 2,976 ตัน เพิ่มขึ้นถึง 56.2% YoY

โดยภาพรวม การส่งออกข้าวเวียดนามในเดือนกรกฎาคม 2569 สะท้อนอย่างชัดเจน โดยเฉพาะตลาดฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นตลาดหลัก ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกโดยรวมลดลงกว่า 40% เมื่อเทียบกับปีก่อน สถานการณ์ดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ควรติดตามอย่างใกล้ชิด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการนำเข้าของฟิลิปปินส์มีผลโดยตรงต่อความต้องการข้าวจากเวียดนามและการแข่งขันในตลาดข้าวเอเชีย

ในช่วงเดือนมกราคม-กรกฎาคม 2569 เวียดนามส่งออกข้าวรวม 5.496 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 2,623.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีราคาเฉลี่ยส่งออกอยู่ที่ 477.3 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งเวียดนามส่งออกข้าวได้ 5.510 ล้านตัน มูลค่า 2,826.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และราคาเฉลี่ย 513.0 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน พบว่าปริมาณการส่งออกลดลงเพียง 0.2% ขณะที่มูลค่าการส่งออกลดลง 7.2% และราคาเฉลี่ยส่งออกลดลง 7.0% ซึ่งภาพรวมดังกล่าวสะท้อนว่า ปริมาณการส่งออกข้าวของเวียดนามในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2569 ยังคงใกล้เคียงกับปีก่อน แต่ราคาส่งออกที่ลดลงส่งผลให้มูลค่าการส่งออกหดตัวอย่างมีนัยสำคัญ โดยราคาเฉลี่ยลดลงประมาณ 35.7 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568

ในช่วงเดือนมกราคม-กรกฎาคม 2569 เวียดนามส่งออกข้าวรวม 5.496 ล้านตัน ลดลงเพียง 0.2% จาก 5.510 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปี 2568 และต่ำกว่าปริมาณส่งออกทั้งปีของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 8.063 ล้านตัน

ฟิลิปปินส์ ยังคงเป็นตลาดส่งออกข้าวอันดับหนึ่งของเวียดนาม โดยในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2569 เวียดนามส่งออกไปฟิลิปปินส์ 2.540 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 4.2% จาก 2.439 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน คิดเป็นประมาณ 46.2% ของการส่งออกข้าวทั้งหมดของเวียดนาม ในช่วงดังกล่าว

ขณะที่ จีนมีการนำเข้าข้าวจากเวียดนามเพิ่มขึ้นอย่างโดดเด่น โดยอยู่ที่ 977,639 ตัน เพิ่มขึ้นถึง 96.8% จาก 496,721 ตันในช่วงเดียวกันของปี 2568 ทำให้จีนกลายเป็นตลาดสำคัญที่มีการเติบโตสูงที่สุดแห่งหนึ่งของเวียดนาม ด้านกานา ซึ่งเป็นตลาดสำคัญในแอฟริกา เวียดนามส่งออกข้าว 552,387 ตัน ลดลง 7.4% จาก 596,566 ตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน ส่วน ไต้หวันนำเข้าข้าวจากเวียดนามเพิ่มขึ้นอย่างโดดเด่น โดยอยู่ที่ 17,796 ตัน เพิ่มขึ้น 82.4% จาก 101,102 ตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน

สำหรับมาเลเซีย เวียดนามส่งออกข้าว 36,125 ตัน ลดลง 46.9% ขณะที่ สิงคโปร์นำเข้าข้าวจากเวียดนาม 11,504 ตัน เพิ่มขึ้น 36.7% และออสเตรเลียนำเข้าข้าวจากเวียดนาม 3,989 ตัน เพิ่มขึ้น 9.3%

ในทางกลับกัน ตลาดที่มีการขยายตัว ได้แก่ ออสเตรเลีย ซึ่งนำเข้าข้าวจากเวียดนาม 28,044 ตัน เพิ่มขึ้น 25.4% และ ซาอุดีอาระเบีย 27,133 ตัน เพิ่มขึ้น 29.2% นอกจากนี้ การส่งออกไปอิรัก เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดจากเพียง 151 ตันในช่วงมกราคม-กรกฎาคม 2568 เป็น 25,275 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2569

โดยรวมแล้ว การส่งออกข้าวของเวียดนามในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2569 ยังคงทรงตัวเมื่อเทียบกับปีก่อน แม้ตลาดหลักบางแห่ง โดยเฉพาะในแอฟริกา จะหดตัวอย่างมาก แต่การขยายตัวของตลาดฟิลิปปินส์และจีน ช่วยชดเชยการลดลงของตลาดอื่นได้บางส่วน โดยเฉพาะ จีนที่มีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นเกือบ 1 เท่าตัว ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพยุงการส่งออกข้าวของเวียดนามในปีนี้

จากรายงานล่าสุดของกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ในช่วง 8 เดือนแรกของปี เวียดนามส่งออกข้าว ประมาณ 6 ล้านตัน แต่มีมูลค่าเพียงประมาณ 2.86 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 11.9% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน ของปีที่แล้ว ขณะที่ปริมาณส่งออกลดลง 6.3% และราคาส่งออกเฉลี่ยอยู่ที่ 480.9 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลง 6%

กรมการผลิตพืชและคุ้มครองพืช (กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม) อธิบายเหตุผลข้างต้นว่า ราคาข้าว ส่งออกลดลงเนื่องจากการแข่งขันในระดับนานาชาติที่เพิ่มขึ้น โดยในเดือนสิงหาคม 2569 ราคาข้าวขาว 5% จาก เวียดนามอยู่ที่ 437.3 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ต่ำกว่าของไทยที่ 460.7 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน แต่สูงกว่าของอินเดียที่ 360.9 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เวียดนามจึงไม่ได้เปรียบในฐานะผู้จำหน่ายราคาต่ำที่สุดอีกต่อไปแล้ว ข้อได้เปรียบด้าน ราคาของเวียดนามหายไปแล้ว

ในขณะเดียวกัน โครงสร้างตลาดส่งออกกำลังเปลี่ยนแปลงไป และมีสัญญาณบ่งชี้ถึงความยากลำบากใน ตลาดสำคัญๆ ฟิลิปปินส์ยังคงเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุด โดยคิดเป็น 43.2% ของมูลค่าการส่งออกข้าวทั้งหมดของ เวียดนาม แต่เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีก่อนๆ มูลค่าการส่งออกไปยังตลาดนี้กำลังลดลง

กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมเชื่อว่าตลาดยังมีโอกาสเติบโตอีกมาก เนื่องจากความต้องการข้าวในจีน เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในช่วงเจ็ดเดือนแรก การส่งออกข้าวของเวียดนามไปยังจีนเพิ่มขึ้นถึง 92.2% ปัจจุบันจีนมีความ ต้องการข้าวหลายประเภท รวมถึงข้าวหักสำหรับอาหารสัตว์ ข้าวสาร และข้าวเหนียว

ส่วนตลาดอื่นๆ ในแอฟริกาสร้างโอกาสให้กับข้าวเวียดนามเช่นกัน เช่น ไนจีเรียคาดว่าจะประสบปัญหา ขาดแคลนข้าวประมาณ 3.5 ล้านตันในฤดูกาลเพาะปลูกปี 2026-2027 ในขณะที่เคนยาได้ยกเว้นการนำเข้าข้าวขาว ภายใต้โควตาจนถึงสิ้นเดือนพฤศจิกายน

นายเหงียน อานห์ ซอน ผู้อำนวยการกรมการนำเข้า-ส่งออก (กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า) กล่าวว่า ความต้องการข้าวเวียดนามในช่วงที่เหลือของปีนี้ ไม่เพียงแต่จะต้องเพิ่มปริมาณการส่งออกและกระจายตลาดเท่านั้น แต่ยังต้องรักษาตลาดหลักเอาไว้ด้วย กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้ากำลังดำเนินการหลายมาตรการเพื่อแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าและสร้างรากฐานระยะยาวสำหรับการส่งออกข้าวเวียดนาม

ขณะนี้ กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้ากำลังดำเนินการขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับกลไกการจัดการการส่งออก ข้าว และกำลังร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 107/2018/ND-CP โดยเสนอให้เพิ่มกลไกในการประเมิน ความน่าเชื่อถือทางเครดิตของธุรกิจส่งออกข้าว

ตามที่กรมการนำเข้าและส่งออกระบุ เป้าหมายคือการสร้างกลไกที่เป็นกลางสำหรับการประเมินศักยภาพ และระดับการปฏิบัติตามกฎระเบียบของธุรกิจ และเพื่อส่งเสริมหน่วยงานที่มีพื้นที่จัดหาวัตถุดิบ ห่วงโซ่การผลิต และ ระบบคลังสินค้าและโลจิสติกส์ที่ทันสมัยและประสานงานกัน

ด้านคณะผู้แทนจากหลายภาคส่วน นำโดยนายเหงียน ซิงห์ นัท ต้น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง อุตสาหกรรมและการค้า ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการต่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูต เวียดนามประจำฟิลิปปินส์ และสมาคมอาหารเวียดนาม ได้เดินทางเยือนฟิลิปปินส์เมื่อเร็วๆ นี้ เพื่อหารือกับ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการค้า ศุลกากร และเกษตรกรรม

ประเด็นหลักมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขปัญหาบางประการที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบมาตรการปกป้องทาง การค้าของฟิลิปปินส์ต่อข้าวที่นำเข้า ทั้งสองฝ่ายยังได้ประสานงานเพื่อแก้ไขสถานการณ์ของสัญญาที่ลงนามไปแล้ว หลายฉบับที่ประสบปัญหาเนื่องจากขั้นตอนการขออนุญาตนำเข้าและการตรวจสอบสุขอนามัยพืชที่ยืดเยื้อ

ที่มา Oryza.com

กัมพูชา

สหพันธ์ข้าวแห่งกัมพูชา (Cambodia Rice Federation) รายงานว่า การส่งออกข้าวของกัมพูชาในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 ขยายตัวอย่างโดดเด่น โดยเฉพาะการส่งออกข้าวสารที่เพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 ขณะที่โครงสร้างตลาดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน ทั้งการขยายตัวของตลาดอาเซียน การเติบโตของตลาดจีน และการเพิ่มสัดส่วนการส่งออกข้าวขาวและข้าวเหนียว อย่างไรก็ตาม การค้าข้าวเปลือกข้ามพรมแดนกลับมีแนวโน้มลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อมูลจากสหพันธ์ข้าวแห่งกัมพูชาและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ระบุว่า ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 กัมพูชาส่งออกข้าวสารไปยังตลาดต่างประเทศ 66 แห่งทั่วโลก ปริมาณรวม 792,212 ตัน เพิ่มขึ้น 319,409 ตัน หรือ 67.5% จากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 472,803 ตัน ด้านมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 348.18 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็น 464.17 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 115.99 ล้านดอลลาร์ หรือ 33.3%

ทั้งนี้ แม้มูลค่าการส่งออกจะเพิ่มขึ้น แต่ขยายตัวในอัตราต่ำกว่าปริมาณอย่างชัดเจน สะท้อนถึงแรงกดดันด้านราคาส่งออก โดยราคาส่งออกเฉลี่ยโดยคำนวณจากมูลค่าและปริมาณลดลงจากประมาณ 736 ดอลลาร์ต่อตันในปี 2568 เหลือประมาณ 586 ดอลลาร์ต่อตันในปี 2569 หรือลดลงราว 20%

ขณะเดียวกัน จำนวนบริษัทผู้ส่งออกข้าวของกัมพูชาเพิ่มขึ้นจาก 51 ราย เป็น 61 ราย ขณะที่จำนวนประเทศหรือจุดหมายปลายทางยังคงอยู่ที่ 66 แห่ง สะท้อนว่าการขยายตัวของการส่งออกในปีนี้เกิดขึ้นทั้งจากการเพิ่มปริมาณการส่งออกของผู้ประกอบการเดิมและการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ส่งออก

การเปลี่ยนแปลงที่โดดเด่นที่สุดอยู่ที่ตลาดอาเซียน โดยในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 กัมพูชาส่งออกข้าวสารไปยังประเทศสมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ ปริมาณ 315,088 ตัน เพิ่มขึ้นอย่างมากจาก 62,158 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 407% ด้านมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 43.50 ล้านดอลลาร์ เป็น 122.93 ล้านดอลลาร์ หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 183%

การขยายตัวดังกล่าวทำให้อาเซียนมีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างมากในโครงสร้างตลาดข้าวของกัมพูชา โดยมีสัดส่วนประมาณ 40% ของปริมาณการส่งออกข้าวสารทั้งหมดในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 เทียบกับประมาณ 13% ในช่วงเดียวกันของปีก่อน การเติบโตอย่างรวดเร็วของตลาดอาเซียนจึงถือเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักที่ผลักดันการส่งออกข้าวสารโดยรวมของกัมพูชาในปี 2569

สำหรับตลาดยุโรป กัมพูชาขยายจำนวนประเทศปลายทางจาก 26 ประเทศในปี 2568 เป็น 33 ประเทศ ในปี 2569 ขณะที่ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจาก 226,910 ตัน เป็น 232,319 ตัน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 2.4% อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกกลับลดลงจาก 176.33 ล้านดอลลาร์ เป็น 175.57 ล้านดอลลาร์ ลดลงประมาณ 0.4% สะท้อนแรงกดดันด้านราคาส่งออกในตลาดยุโรป

ส่วนตลาดจีนและเขตปกครองตนเองยังคงมีการเติบโตต่อเนื่อง โดยปริมาณส่งออกเพิ่มจาก 116,320 ตัน เป็น 177,783 ตัน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 52.8% ขณะที่มูลค่าเพิ่มจาก 68.86 ล้านดอลลาร์ เป็น 105.34 ล้านดอลลาร์ หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 52.9% ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนว่าจีนยังคงเป็นตลาดสำคัญสำหรับข้าวกัมพูชา และการเติบโตของตลาดจีนมีลักษณะค่อนข้างสมดุลระหว่างปริมาณและมูลค่า

ในทางกลับกัน ตลาดแอฟริกา ตะวันออกกลาง และตลาดอื่นๆ มีแนวโน้มชะลอตัว โดยจำนวนจุดหมายปลายทางลดลงจาก 32 แห่ง เหลือ 25 แห่ง ขณะที่ปริมาณส่งออกลดลงเล็กน้อยจาก 67,411 ตัน เหลือ 67,022 ตัน แต่ที่น่าสนใจคือมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 59.48 ล้านดอลลาร์ เป็น 60.33 ล้านดอลลาร์ หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 1.4%

นอกจากการเปลี่ยนแปลงด้านตลาดแล้ว โครงสร้างประเภทข้าวที่กัมพูชาส่งออกยังเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน โดยสัดส่วนข้าวหอม (Fragrant Rice) ซึ่งเคยเป็นสินค้าหลัก ลดลงจากประมาณ 87% ในปี 2568 เหลือ 57.96% ในปี 2569 ขณะที่ข้าวขาว (White Rice) เพิ่มขึ้นจาก 9.72% เป็น 24.40% และข้าวเหนียว (Sticky Rice) มีสัดส่วนประมาณ 14.26% ในปี 2569 ส่วนข้าวเนืงเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 1% เป็น 1.91% ขณะที่ข้าวออร์แกนิกลดลงจาก 1.83% เป็น 1.28% และข้าวประเภทอื่นลดลงจาก 0.45% เหลือ 0.19%

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสะท้อนว่า การเติบโตของการส่งออกข้าวกัมพูชาในปี 2569 ไม่ได้ขับเคลื่อนด้วยตลาดข้าวหอมเพียงอย่างเดียว แต่มีการขยายตัวอย่างมากของข้าวขาวและข้าวเหนียว ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่สามารถแข่งขันด้านราคาและเข้าถึงตลาดผู้บริโภคในวงกว้างได้มากขึ้น

ขณะที่การส่งออกข้าวสารเติบโตอย่างแข็งแกร่ง การค้าข้าวเปลือกขำพรมแดนของกัมพูชากลับลดลงอย่างชัดเจน ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2568 กัมพูชามีการค้าข้าวเปลือกบริเวณชายแดนประมาณ 4.85 ล้านตัน มูลค่า 1,114.25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ในช่วงเดียวกันของปี 2569 ปริมาณลดลงเหลือ 3.36 ล้านตัน มูลค่า 753.41 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นการลดลงประมาณ 1.49 ล้านตัน หรือ 30.8% ในด้านปริมาณ และลดลงประมาณ 360.84 ล้านดอลลาร์ หรือ 32.4% ในด้านมูลค่า

ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนความแตกต่างที่น่าสนใจของภาคการค้าข้าวกัมพูชาในปี 2569 กล่าวคือ การส่งออกข้าวสารเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ขณะที่การค้าข้าวเปลือกขายแดนลดลงอย่างมาก ซึ่งอาจสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างการตลาด โดยมีแนวโน้มเพิ่มการแปรรูปข้าวภายในประเทศและส่งออกในรูปข้าวสารมากขึ้น

ตามรายงานของสำนักข่าว The Khmer Times การส่งออกที่เพิ่มขึ้นอย่างมากทำให้กัมพูชามีแนวโน้มที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายของรัฐบาลในการส่งออกข้าวสาร 1 ล้านตันในปี 2569 โดยกัมพูชาส่งออกข้าวสารไปแล้ว 707,471 ตันในช่วง 7 เดือนแรกของปี ซึ่งหมายความว่า ในเดือนสิงหาคมเพียงเดือนเดียวมีกัมพูชาส่งออกข้าวสารเพิ่มขึ้นเกือบ 85,000 ตัน

การส่งออกข้าวของกัมพูชาได้รับประโยชน์จากการเข้าถึงตลาดในภูมิภาคที่เพิ่มขึ้น รวมถึงผ่านความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) และ ความตกลงการค้าเสรีกัมพูชา-จีน (Cambodia-China Free Trade Agreement: CCFTA) ซึ่งช่วยให้สินค้าเกษตรของกัมพูชาได้รับสิทธิประโยชน์ในการเข้าสู่ตลาด

ผลการส่งออกที่แข็งแกร่งสะท้อนถึง ความต้องการข้าวกัมพูชาในตลาดต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น รวมถึงความพยายามอย่างต่อเนื่องในการขยายตลาดส่งออก โดย CRF ยังคงรักษาตลาดเดิมไว้ พร้อมกับแสวงหาตลาดปลายทางใหม่ๆ ขณะที่กัมพูชาเดินทางสู่เป้าหมายการส่งออกข้าวสาร 1 ล้านตัน

นาย เลย์ ชุน ฮัวร์ (Lay Chhun Hour) ประธาน CRF กล่าวว่า เมื่อเดือนที่ผ่านมา กัมพูชาคาดว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายการส่งออกข้าวสารที่รัฐบาลกำหนดไว้ที่ 1 ล้านตัน ได้อย่างสบายๆ และจะสามารถทำสถิติส่งออกข้าวสารแต่ละระดับดังกล่าวได้เป็นครั้งแรกในปีนี้

สำนักข่าว The Phnom Penh Post รายงานว่า พื้นที่ปลูกข้าวฤดูฝนเกือบ 60,000 เฮกตาร์ ครอบคลุมทั้ง 8 เมืองและอำเภอของจังหวัดกัมปงสเปอ (Kampong Speu) ประเทศกัมพูชา ได้รับผลกระทบจากภาวะภัยแล้งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยงานระดับจังหวัดระบุว่า สภาพอากาศที่แห้งแล้งมีสาเหตุมาจากช่วงฝนทิ้งช่วงที่ยาวนาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์สภาพอากาศเอลนีโญ

ภาวะภัยแล้งดังกล่าวสร้างความกังวลต่อผลผลิตข้าวในจังหวัดกัมปงสปีอ ซึ่งเป็นหนึ่งในจังหวัดเกษตรกรรมที่สำคัญของกัมพูชา โดยเฉพาะข้าวฤดูฝนที่ต้องอาศัยปริมาณฝนและน้ำที่เพียงพอ ขนาดพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อผลผลิต หากสภาพอากาศแห้งแล้งยังคงดำเนินต่อไป

สถานการณ์ดังกล่าวเพิ่มความเสี่ยงด้านสภาพอากาศที่มีต่อผลผลิตข้าวของกัมพูชาในปี 2569 โดยเกิดภัยแล้งต่อเนื่องจากรายงานก่อนหน้านี้เกี่ยวกับสภาพอากาศแห้งแล้งที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูกข้าวในพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ

สำนักข่าว Khmer Times รายงานว่า เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2569 ธนาคารเพื่อการพัฒนาชนบทและการเกษตร (Rural Development and Agriculture Bank: ARDB) และสหพันธ์ข้าวกัมพูชา (Cambodian Rice Federation: CRF) ได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมโรงสีข้าว 3 แห่งในอำเภอสวายันตอร์ (Svay Antor) จังหวัดเปรยเวง (Prey Veng) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนของห่วงโซ่คุณค่าธุรกิจข้าวของกัมพูชา

การลงพื้นที่ดังกล่าวนำโดยนายเกา ทัช (Kao Thach) ผู้แทนรัฐบาลซึ่งรับผิดชอบ ARDB และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการใหญ่ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ ARDB และผู้แทนจาก CRF

โรงสีข้าวทั้ง 3 แห่งดำเนินกิจกรรมสำคัญตลอดห่วงโซ่คุณค่าข้าว ได้แก่ การจัดเก็บข้าวเปลือก การสีและแปรรูปข้าว การบรรจุภัณฑ์ และการจัดจำหน่ายทั้งในตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออก

ARDB ระบุว่า การลงพื้นที่ครั้งนี้ช่วยให้คณะทำงานเข้าใจสภาพการดำเนินงาน ตลอดจนความต้องการด้านเงินทุนและการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการที่อยู่ในห่วงโซ่คุณค่าภาคการเกษตรได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะธุรกิจที่มีความเชื่อมโยงโดยตรงกับเกษตรกรและตลาดสินค้าเกษตรของกัมพูชา

การลงพื้นที่ยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกร ผู้ประกอบการแปรรูปข้าว และตลาด เพื่อสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนของภาคข้าวกัมพูชา ทั้งในตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ

ที่มา Oryza.com

เมียนมา

สำนักข่าว Xinhua รายงานว่าตามข้อมูลของสหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation) ในช่วง 5 เดือนแรก (เมษายน-สิงหาคม 2569) ของปีงบประมาณ 2569/70 ซึ่งเริ่มต้นในเดือนเมษายนที่ผ่านมา เมียนมาส่งออกข้าวสารและข้าวหักรวม 848,278 ตัน สร้างรายได้จากการส่งออกรวมประมาณ 291 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ทั้งนี้ การส่งออกข้าวในช่วง 5 เดือนแรกของปีงบประมาณปัจจุบัน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีงบประมาณก่อนหน้า ซึ่งเมียนมาส่งออกข้าวและข้าวหักได้มากกว่า 1.03 ล้านตัน

สหพันธ์ข้าวเมียนมาระบุว่า เมียนมาส่งออกข้าวและข้าวหักผ่านทั้ง เส้นทางทะเลและทางบก ไปยังประเทศและภูมิภาคมากกว่า 30 แห่ง

ที่มา Oryza.com

ฟิลิปปินส์

สำนักข่าว bne IntelliNews รายงานโดยอ้างข้อมูลจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ว่า ฟิลิปปินส์มีแนวโน้มที่จะนำเข้าข้าวสูงเป็นประวัติการณ์ที่ 5 ล้านตันในปี 2569 เนื่องจากรัฐบาลพยายามชดเชยผลผลิตข้าวภายในประเทศที่คาดว่าจะลดลงประมาณ 900,000 ตัน อันเป็นผลจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño)

การนำเข้าที่คาดการณ์ไว้จะสูงกว่าสถิติเดิมที่ 4.81 ล้านตันในปี 2567 เกือบ 4% ขณะที่ ณ วันที่ 13 สิงหาคม 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวแล้ว 3.46 ล้านตัน ซึ่งสูงกว่าปริมาณนำเข้าตลอดทั้งปี 2568 ที่ 3.39 ล้านตัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรระบุว่า ปริมาณการนำเข้าที่ระดับ 5 ล้านตันเป็นกรณีเลวร้ายที่สุดภายใต้เงื่อนไขที่เกิดเอลนีโญอย่างรุนแรง โดยการนำเข้าส่วนเพิ่มเติมยังมีเป้าหมายเพื่อสร้างปริมาณสำรองรองรับความต้องการในไตรมาสแรกของปี 2570 ซึ่งผลผลิตข้าวนาปรังในช่วงต้นฤดูอาจอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้ คาดว่าปริมาณการนำเข้าจะกลับเข้าสู่ระดับปกติประมาณ 3.8–4 ล้านตันในปี 2570

เวียดนามยังคงเป็นแหล่งนำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของฟิลิปปินส์ โดย ณ วันที่ 13 สิงหาคม 2569 เวียดนามส่งออกข้าวมายังฟิลิปปินส์แล้ว 2.56 ล้านตัน คิดเป็น 74% ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด ขณะที่ไทยส่งออก 378,404 ตัน เมียนมา 286,052 ตัน ปากีสถาน 107,485 ตัน และกัมพูชา 87,802 ตัน

การเพิ่มขึ้นอย่างมากของการนำเข้าข้าวสะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงของอุปทานข้าวในฟิลิปปินส์ต่อความเสียหายของผลผลิตที่เกิดจากปัจจัยด้านสภาพอากาศ และอาจส่งผลให้การแข่งขันเพื่อจัดหาข้าวในตลาดภูมิภาคเพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกัน ฟิลิปปินส์กำลังพยายามลดการพึ่งพาการนำเข้าข้าวในระยะยาว โดยมุ่งยกระดับการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร ระบบชลประทาน คุณภาพเมล็ดพันธุ์ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานหลังการเก็บเกี่ยว

กระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ยังมีแผนกำหนดให้ผู้ค้าข้าวที่ต้องการได้รับอนุญาตนำเข้าข้าวต้องลงทุนในโรงสีและโรงงานแปรรูปข้าวภายในประเทศด้วย โดยกระทรวงระบุว่า ปัจจุบันผู้นำเข้าประมาณ 80% มุ่งเน้นการค้าข้าวจากต่างประเทศเป็นหลัก โดยไม่ได้ลงทุนในศักยภาพด้านการผลิตและแปรรูปภายในประเทศ

สำหรับปี 2570 กระทรวงเกษตรเสนอกรอบงบประมาณจำนวน 198.45 พันล้านเปโซฟิลิปปินส์ (PHP) หรือประมาณ 3.16 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 8% จากปีก่อนหน้า โดยเน้นการใช้จ่ายเพื่อเพิ่มผลผลิตภาคการเกษตร พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลังการเก็บเกี่ยว และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี

สำนักข่าว The Philippine Star รายงานว่า กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ได้ปรับลดประมาณการผลผลิตข้าว โดยคาดว่าผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ต่อผลผลิตข้าวในประเทศในปีนี้จะทำให้ผลผลิตลดลงประมาณ 400,000 ตัน

นายฟรานซิสโก ตีอู ลอเรล จูเนียร์ (Francisco Tiu Laurel Jr.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์กล่าวว่า ปริมาณน้ำในเขื่อนที่เพิ่มขึ้นจากฝนที่ตกในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ หรือ ฮาบากัต (habagat) อาจช่วยลดผลกระทบจากช่วงฤดูแล้งที่กำลังจะมาถึงต่อผลผลิตข้าวในประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ

นายตีอู ลอเรล กล่าวว่า ก่อนหน้านี้กระทรวงเกษตรคาดการณ์ว่าระดับน้ำในเขื่อนจะลดลงเมื่อเข้าสู่ฤดูเพาะปลูกครั้งถัดไป แต่จากปริมาณฝนที่เกิดขึ้นในช่วงฮาบากัต ทำให้มีความหวังว่าประมาณการผลกระทบที่ประเมินไว้ก่อนหน้านี้อาจลดลงได้ถึงครึ่งหนึ่ง

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า ภายใต้สถานการณ์เลวร้ายที่สุด ผลผลิตข้าวเปลือกหรือข้าวที่ยังไม่ได้สี (palay หรือ unmilled rice) ของฟิลิปปินส์อาจลดลงประมาณ 300,000–400,000 ตัน ในปีนี้ เนื่องจากภาวะแห้งแล้งที่ยืดเยื้อ

ตัวเลขดังกล่าวถือเป็นการปรับตัวดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับประมาณการก่อนหน้านี้ของกระทรวงเกษตร ซึ่งคาดว่าปรากฏการณ์เอลนีโญอาจทำให้ผลผลิตข้าวลดลงถึง 700,000 ตัน

ปรากฏการณ์สภาพอากาศดังกล่าว ซึ่งคาดว่าจะดำเนินต่อไปจนถึงช่วงต้นปีหน้า มีแนวโน้มทำให้หลายพื้นที่ของประเทศเผชิญกับช่วงฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน ภาวะแห้งแล้ง และคลื่นความร้อนรุนแรง นอกจากนี้ อุณหภูมิ น้ำทะเลที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดพายุไต้ฝุ่นที่มีความรุนแรงมากขึ้น แม้ว่าปริมาณฝนโดยรวมจะมีแนวโน้มลดลงก็ตาม

นายติอู ลอเรล กล่าวว่า โดยภาพรวมแล้ว ฝนจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีส่วนช่วยสถานการณ์ด้านน้ำ แต่หวังว่าปรากฏการณ์ดังกล่าวจะไม่ยืดเยื้อออกไปนานกว่านี้

ขณะเดียวกัน ความเสียหายรวมในภาคการเกษตรจากพายุที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมา และได้รับผลกระทบซ้ำเติมจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มีมูลค่ารวมประมาณ 4.13 พันล้านเปโซฟิลิปปินส์ โดยมีผลผลิตได้รับความเสียหายประมาณ 100,602 ตัน ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรม 81,383 เฮกตาร์ ใน 8 ภูมิภาค พายุดังกล่าวส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อผลผลิตข้าว พืชผลมูลค่าสูง และภาคประมง

ก่อนหน้านี้ นายติอู ลอเรล ระบุว่า ฟิลิปปินส์จำเป็นต้องนำเข้าข้าวหลังสิ้นสุดฤดูเก็บเกี่ยว เพื่อเสริมปริมาณข้าวในประเทศให้เพียงพอและเตรียมรับมือกับผลกระทบจากเอลนีโญ การคาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวในประเทศจะลดลงอาจส่งผลให้ความต้องการนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้นประมาณ 5 ล้านตัน โดยปริมาณการนำเข้ารวมในปีนี้ได้สูงกว่าปริมาณนำเข้าของปีก่อนแล้ว ซึ่งอยู่ที่ 3.39 ล้านตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 26 สิงหาคม 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 3,609,402.25 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 3,393 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 22.4% เมื่อเทียบกับ 2,948,529 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 3,507 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 381,367.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 251 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 36.2% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,866.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 420 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.5% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 477,608.93 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 453 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 30.1% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนเมษายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 412,227.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 426 ใบ) ลดลงประมาณ 18.0% เมื่อเทียบกับ 502,723.65 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 632 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 597,529.03 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 493 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 17.7% เมื่อเทียบกับ 598,049.03 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 573 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

- เดือนมิถุนายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 477,758.53 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 431 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 32.4% เมื่อเทียบกับ 360,870.43 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 424 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกรกฎาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 551,779.76 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 544 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 91.6% เมื่อเทียบกับ 287,935.12 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 304 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนสิงหาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 26 สิงหาคม 2569) มีการนำเข้าจำนวน 267,744.50 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 375 ใบ) ลดลงประมาณ 27.9% เมื่อเทียบกับ 371,131.23 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 262 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 26 สิงหาคม 2569 Philipin นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 2,631,301.17 ตัน (สัดส่วน 72.9% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 421,860.68 ตัน (สัดส่วน 11.7%) เมียนมาจำนวน 309,134.65 ตัน (สัดส่วน 8.6%) ปากีสถาน 137,641.0 ตัน (สัดส่วน 3.8%) กัมพูชา 94,115 ตัน (สัดส่วน 2.6%) อินเดีย 14,896.85 ตัน (สัดส่วน 0.4%) เกาหลีใต้ 400 ตัน ญี่ปุ่น 48 ตัน และอิตาลี 4.9 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 26 สิงหาคม 2569) มีจำนวนรวม 6,016 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 5,577,090.004 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.907 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.984 ตัน
- เดือนมีนาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 495 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 463,090.162 ตัน
- เดือนเมษายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 677 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 811,740.63 ตัน
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 665 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 865,526.76 ตัน
- เดือนมิถุนายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,173 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 922,846.571 ตัน
- เดือนกรกฎาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,290 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 950,692.49 ตัน
- เดือนสิงหาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 26 สิงหาคม 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 774 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 581,952.5 ตัน

สำนักข่าว Philippine News Agency (PNA) รายงานว่า สำนักงานอาหารแห่งชาติฟิลิปปินส์ (National Food Authority: NFA) เปิดเผยว่า ปริมาณข้าวในคลังสินค้าของรัฐบาลมีเพียงพอสำหรับรองรับโครงการจำหน่าย

ข้าวในราคาพิเศษ 20 เปโซต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.32 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม) ซึ่งรู้จักกันในชื่อ “Benteng Bigas Meron (BBM) Na” ซึ่งโครงการดังกล่าวมีเป้าหมายช่วยให้กลุ่มประชาชนที่มีความเปราะบางสามารถเข้าถึงข้าวในราคาที่เหมาะสม โดยกลุ่มเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ ผู้สูงอายุและผู้ปกครองเลี้ยงเดี่ยว (solo parents)

การประเมินของ NFA ระบุว่า ปริมาณข้าวคงคลังที่รัฐบาลถือครองอยู่ในปัจจุบันมีเพียงพอที่จะสนับสนุนโครงการจำหน่ายข้าวราคาพิเศษ ทำให้รัฐบาลสามารถรักษาการเข้าถึงข้าวราคาถูกสำหรับผู้บริโภคกลุ่มเปราะบางได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการในวงกว้างของรัฐบาลฟิลิปปินส์ในการควบคุมราคาสินค้าอาหารหลักและเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

ด้านกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ระบุว่า โครงการดังกล่าวจะยังคงดำเนินต่อไป และมีแผนเพิ่มจุดจำหน่ายข้าว เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้าวราคาพิเศษได้มากขึ้น

สำนักข่าว Manila Bulletin รายงานว่าจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) สต็อกข้าวของฟิลิปปินส์ในเดือนสิงหาคม 2569 ลดลง 6% เหลือเกือบ 2.2 ล้านตัน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หลังจากปริมาณข้าวคงคลังที่ถือครองโดยภาครัฐเรือนและองค์การอาหารแห่งชาติ (National Food Authority: NFA) ลดลง

PSA ระบุในรายงานว่า สต็อกข้าวทั้งหมด ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2569 อยู่ที่ 2.18 ล้านตัน ลดลงประมาณ 140,000 ตัน จาก 2.32 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน เมื่อเทียบเป็นรายเดือน สต็อกข้าวล่าสุดยังลดลง 13.3% จาก 2.51 ล้านตันในเดือนกรกฎาคม ตามข้อมูลของ PSA

PSA ระบุว่า สต็อกข้าวในเดือนสิงหาคม 45.7% อยู่ในภาคการค้า 38.4% อยู่ในภาครัฐเรือน และ 14.1% อยู่ในคลังสินค้าของ NFA โดยสต็อกข้าวในคลังของ NFA ลดลงมากกว่า 32% เหลือ 306,820 ตันในเดือนสิงหาคม จาก 452,740 ตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่สต็อกข้าวของภาครัฐเรือนลดลง 0.3% เมื่อเทียบกับปีก่อน มาอยู่ที่ 835,840 ตัน จาก 837,940 ตันในปีก่อน ส่วนสต็อกข้าวในภาคการค้าเพิ่มขึ้น 0.2% ในเดือนสิงหาคม แต่ยังคงอยู่ในระดับใกล้เคียงเดิมที่ประมาณ 1.03 ล้านตัน

PSA ระบุว่า เมื่อเปรียบเทียบกับระดับสต็อกข้าวในเดือนกรกฎาคม 2569 พบว่าสต็อกในภาครัฐเรือนลดลง 14.6% ภาคการค้าลดลง 13.7% และคลังสินค้าของ NFA ลดลง 7.9%

รัฐบาลฟิลิปปินส์กำลังร่วมกันดำเนินมาตรการเพื่อเสริมสร้างปริมาณข้าวสำรองของประเทศก่อนที่จะได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์ El Niño ที่มีความรุนแรงในช่วงปลายปี ซึ่งคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวภายในประเทศ

นายฟรานซิสโก ตีอู ลอเรล (Francisco Tiu Laurel) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ เปิดเผยต่อสมาชิกสภานิติบัญญัติเมื่อไม่นานมานี้ว่า ภาคการผลิตข้าวของประเทศอาจประสบภาวะขาดแคลนผลผลิตข้าวสำหรับการบริโภคภายในประเทศประมาณ 900,000 ตันในปีนี้ เนื่องจากความเสี่ยงด้านสภาพอากาศ

ข้อมูลของ PSA ระบุว่า ผลผลิตข้าวเปลือก (palay) ในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน อยู่ที่ 9.02 ล้านตัน ลดลงเล็กน้อยจาก 9.08 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปีก่อน เพื่อรองรับความต้องการภายในประเทศ นายตีอู ลอเรลกล่าวว่า ฟิลิปปินส์อาจจำเป็นต้องนำเข้าข้าวมากถึง 5 ล้านตันในปีนี้ ซึ่งจะเป็นปริมาณนำเข้าที่สูงที่สุดเป็นประวัติการณ์ของประเทศ

ข้อมูลจากสำนักงานอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry: BPI) ระบุว่า การนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์อยู่ที่ 3.46 ล้านตัน ณ วันที่ 13 สิงหาคม 2569 ซึ่งเพิ่มขึ้นประมาณ 2% จากปริมาณนำเข้าตลอดทั้งปี

2568 ที่ 3.39 ล้านตัน และจนถึงขณะนี้ เวียดนามเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดมายังฟิลิปปินส์ โดยมีปริมาณนำเข้า 2.56 ล้านตัน หรือคิดเป็น 74% ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด ตามข้อมูลของ BPI

หากสถานการณ์เป็นไปตามแผน นายตือ ลอเรลกล่าวว่า ในปีถัดไป ฟิลิปปินส์อาจจำเป็นต้องนำเข้าข้าวเพียง 3.8–4.0 ล้านตัน

สำนักข่าวฟิลิปปินส์ (The Philippine News Agency) รายงานว่า รัฐบาลภายใต้ประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ เสนอจัดสรรงบประมาณประมาณ 69,900 ล้านเปโซ สำหรับ 3 โครงการข้าวสำคัญในปี 2570 เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวภายในประเทศ ยกกระดับผลิตภาพและรายได้ของเกษตรกร รวมทั้งรักษาราคาข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ในราคาที่เหมาะสม

ภายใต้ร่างงบประมาณรายจ่ายแห่งชาติปี 2570 (2027 National Expenditure Program) มีการเสนอจัดสรรงบประมาณประมาณ 29,900 ล้านเปโซ สำหรับโครงการข้าวแห่งชาติ (National Rice Program) 30,000 ล้านเปโซ สำหรับกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านข้าว (Rice Competitiveness Enhancement Fund: RCEF) และ 10,000 ล้านเปโซ สำหรับโครงการ Rice for All

กระทรวงงบประมาณและการจัดการ (Department of Budget and Management: DBM) ระบุในแถลงการณ์ว่า โครงการเหล่านี้จะสนับสนุนห่วงโซ่คุณค่าข้าวผ่านการจัดหาเมล็ดพันธุ์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลการเกษตร ระบบชลประทาน สินเชื่อ และการฝึกอบรม พร้อมทั้งขยายการเข้าถึงข้าวราคาประหยัดสำหรับผู้บริโภค โดยงบประมาณ 29,900 ล้านเปโซ ที่เสนอสำหรับโครงการข้าวแห่งชาติ จะนำไปใช้สนับสนุนเมล็ดพันธุ์คุณภาพ ปัจจัยการผลิต บริการส่งเสริมการเกษตร และเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ เพื่อช่วยให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเพิ่มผลผลิตและรายได้ โครงการดังกล่าว ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตร มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรเข้าถึงทรัพยากรและเทคโนโลยี รวมทั้งเสริมสร้างการผลิตข้าวภายในประเทศ

รัฐบาลยังเสนอจัดสรรงบประมาณ 30,000 ล้านเปโซ สำหรับ RCEF เพื่อสานต่อการลงทุนที่มุ่งเพิ่มผลผลิต ความสามารถในการทำกำไร และขีดความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ภายใต้กฎหมายสาธารณรัฐฉบับที่ 12078 (Republic Act 12078) RCEF ได้รับการขยายระยะเวลาการดำเนินงานออกไปจนถึงปี 2574 โดยเพิ่มวงเงินจัดสรรประจำปีเป็น 3 เท่า จาก 10,000 ล้านเปโซ เป็น 30,000 ล้านเปโซ เงินกองทุนดังกล่าวมาจากรายได้ภาษีที่จัดเก็บจากการนำเข้าข้าว

จากงบประมาณ 30,000 ล้านเปโซ ประมาณ 9,000 ล้านเปโซ จะใช้สำหรับจัดหาเครื่องจักรและอุปกรณ์สำหรับการทำนาผ่านศูนย์พัฒนาและเครื่องจักรกลหลังการเก็บเกี่ยวแห่งฟิลิปปินส์ (Philippine Center for Postharvest Development and Mechanization)

ส่วนการพัฒนา ขยายพันธุ์ และส่งเสริมเมล็ดพันธุ์ข้าวผ่านสถาบันวิจัยข้าวฟิลิปปินส์ (Philippine Rice Research Institute) จะได้รับงบประมาณ 6,000 ล้านเปโซ และงบประมาณส่วนที่เหลือ 15,000 ล้านเปโซ จะใช้สำหรับโครงการสำคัญอื่นๆ ได้แก่ การฝึกอบรมและบริการส่งเสริมด้านข้าว ความช่วยเหลือทางการเงินและสินเชื่อแก่เกษตรกร โรงงานผลิตปุ๋ยหมัก การชลประทานและการปรับปรุงสภาพดิน การจัดการศัตรูพืชและโรค รวมถึงโครงการสนับสนุนการทำเกษตรของกระทรวงเกษตรและสำนักงานชลประทานแห่งชาติ (National Irrigation Administration) ภายใต้โครงการเกษตรพันธสัญญา

รัฐบาลยังเสนอจัดสรรงบประมาณ 10,000 ล้านเปโซ สำหรับโครงการ Rice for All ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มการเข้าถึงข้าวราคาประหยัดผ่านศูนย์ KADIWA และสถานที่จำหน่ายอื่นๆ ที่ได้รับการรับรองทั่วประเทศ

โครงการดังกล่าวช่วยเสริมมาตรการที่มุ่งเน้นด้านการผลิต โดยสร้างหลักประกันว่าการเพิ่มผลิตภาพภาคการเกษตรจะนำไปสู่การเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้าวราคาประหยัดสำหรับครอบครัวชาวฟิลิปปินส์

กระทรวงงบประมาณและการจัดการ (DBM) ระบุว่า การลงทุนโดยรวมดังกล่าวสะท้อนแนวทาง 3 ด้านของรัฐบาลในการสร้างความมั่นคงด้านข้าว ได้แก่ การเพิ่มผลผลิตภายในประเทศ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และการนำข้าวราคาประหยัดเข้าใกล้ผู้บริโภคมากขึ้น

นายคิม โรเบิร์ต เด เลออน (Kim Robert de Leon) รักษาการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงงบประมาณและการจัดการ กล่าวว่า การลงทุนที่เสนอเป็นส่วนหนึ่งของวาระด้านความมั่นคงทางอาหารในภาพรวมของรัฐบาลมาร์กอส ซึ่งมุ่งเพิ่มผลิตภาพภาคการเกษตร ควบคู่กับการยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรและชาวประมง

เขากล่าวว่า สำหรับภาคการเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร มีการเสนอจัดสรรงบประมาณ 261,700 ล้านเปโซ ครอบคลุมภาคการเกษตร เพื่อสนับสนุนโครงการที่ช่วยเพิ่มผลิตภาพ เสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหาร และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและชาวประมง

ในสารของประธานาธิบดีเกี่ยวกับงบประมาณปีงบประมาณ 2570 ประธานาธิบดี เฟอร์ดินานด์ มาร์กอส จูเนียร์ (Ferdinand R. Marcos Jr.) เน้นย้ำถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความเป็นอยู่ของเกษตรกรและผู้ผลิตอาหาร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านความมั่นคงทางอาหาร โดยรัฐบาลมาร์กอสได้กำหนดให้ความมั่นคงทางอาหารเป็นหนึ่งในวาระสำคัญ ขณะที่รัฐบาลเดินทางสู่เป้าหมายการจัดความหิวโหยให้หมดไปภายในปี 2573
ที่มา *Oryza.com*

อินโดนีเซีย

สำนักข่าว Reuters รายงานว่า อินโดนีเซียจะขยายโครงการแจกข้าวให้แก่ครัวเรือนรายได้น้อยมากกว่า 33 ล้านครัวเรือน ไปจนถึงเดือนธันวาคม โดยจะจัดสรรข้าวเพิ่มเติมเกือบ 1 ล้านตัน เพื่อเป็นมาตรการของรัฐบาลในการบรรเทาความเสี่ยงด้านอุปทานอาหารที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ เอลนีโญ (El Niño)

นายแอร์ลังกา ฮาร์ตาร์ทอ (Airlangga Hartarto) รัฐมนตรีประสานงานด้านเศรษฐกิจเปิดเผยว่า โครงการช่วยเหลือข้าวที่รัฐบาลจัดเตรียมไว้สำหรับปีนี้ กำหนดให้จัดสรรข้าวจำนวน 30 กิโลกรัมต่อครัวเรือน โดยเต็มสิ้นสุดในเดือนกันยายน และจะขยายต่อเนื่องในเดือนตุลาคม พฤศจิกายน และธันวาคม

โครงการดังกล่าวครอบคลุมผู้ที่ได้รับสิทธิทั่วประเทศจำนวน 33.24 ล้านราย ส่งผลให้ตลอดระยะเวลาการขยายโครงการ 3 เดือน จะมีการจัดสรรข้าวรวมประมาณ 997,200 ตัน

ทั้งนี้ ข้าวเป็นอาหารหลักของประชากรส่วนใหญ่ของอินโดนีเซีย ซึ่งมีจำนวนประมาณ 290 ล้านคน โดยราคาข้าวปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงครึ่งแรกของปี อันเป็นผลจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น

ขณะที่สำนักงานจัดซื้ออาหารแห่งรัฐ (Bulog) จะเป็นหน่วยงานดำเนินการแจกจ่ายข้าวช่วยเหลือ โดยปัจจุบันมีข้าวในสต็อกอยู่ 5.25 ล้านตัน ขณะเดียวกัน สำนักงานอาหารแห่งชาติ (National Food Agency) เปิดเผยในแถลงการณ์ว่า การจัดสรรข้าวตามโครงการก่อนหน้านี้มีการแจกจ่ายไปแล้วเพียงประมาณ 30% และรัฐบาลตั้งเป้าที่จะดำเนินการแจกจ่ายส่วนที่เหลือให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน

ข้อมูลของสำนักงานสถิติอินโดนีเซีย ระบุว่า ผลผลิตข้าวของอินโดนีเซียในช่วงมกราคม-ตุลาคม คาดว่าจะอยู่ที่ 31.41 ล้านตัน ใกล้เคียงกับระดับ 31.44 ล้านตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ทั้งนี้ รัฐบาลได้ดำเนินมาตรการเพื่อปกป้องผลผลิตข้าวจากสภาพอากาศที่แห้งแล้งกว่าปกติอันเนื่องมาจากเอลนีโญ โดยเลื่อนกำหนดการเพาะปลูกให้เร็วขึ้น และจัดสรรเครื่องสูบน้ำเพื่อสนับสนุนการเพาะปลูก

ตามรายงานของสำนักข่าว Antara News อินโดนีเซียวางแผนขยายการใช้พันธุ์ข้าวให้ผลผลิตสูงทั่วประเทศ เพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิตข้าวและเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหาร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของอินโดนีเซียเปิดเผยว่า เมล็ดพันธุ์ข้าวที่พัฒนาโดยศูนย์ปรับปรุงการเกษตรสมัยใหม่ด้านข้าวแห่งอินโดนีเซีย (Indonesian Center for Rice Agricultural Modernization: BRMP Padi) ในเมืองซูบัง จังหวัดชวาตะวันตก สามารถให้ผลผลิตได้ 10–13 ตันต่อเฮกตาร์

ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวซูบัง ซึ่งรัฐมนตรีระบุว่าเป็นศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีกำลังการผลิตเมล็ดพันธุ์ประมาณ 250 ตันต่อปี โดยผลิตพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับสภาพการเพาะปลูกที่แตกต่างกัน รวมถึงฤดูฝน ฤดูแล้ง และพื้นที่ที่เสี่ยงต่อภาวะภัยแล้ง

รัฐบาลยังมีแผนจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวในโครงการอุดหนุนสำหรับพื้นที่เกษตรอย่างน้อย 1 ล้านเฮกตาร์ในปี 2570 โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรสมัยใหม่และเพิ่มผลผลิต ภายใต้ระบบการเกษตรขั้นสูงของรัฐบาล (Advanced Agricultural System: PM-AAS) มีรายงานว่าผลผลิตการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 11–12 ตันต่อเฮกตาร์ จากเดิม 5–6 ตันต่อเฮกตาร์ คาดว่าการกระจายเมล็ดพันธุ์ปรับปรุงคุณภาพในวงกว้าง ประกอบกับการใช้แนวทางการเกษตรสมัยใหม่ จะช่วยเพิ่มผลผลิตข้าวของประเทศ เสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหาร และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

สำนักงานสถิติแห่งอินโดนีเซีย (Statistics Indonesia: BPS) รายงานว่า ราคาข้าวทั้งในกลุ่มข้าวคุณภาพปานกลางและข้าวพรีเมียมปรับตัวสูงขึ้นพร้อมกันทั่วประเทศในเดือนสิงหาคม 2569

ตามรายงานของสำนักข่าว Antara นายอาเต็ง ฮาร์โตโน (Ateng Hartono) รองผู้อำนวยการฝ่ายการกระจายและบริการสถิติของ BPS เปิดเผยมที่กรุงจาการ์ตาเมื่อวันอังคารที่ 1 กันยายน 2569 ว่า ราคาเฉลี่ยข้าวปรับตัวสูงขึ้นในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับโรงสี ราคาขายส่ง ไปจนถึงราคาขายปลีก โดยในระดับโรงสี ราคาเฉลี่ยข้าวเพิ่มขึ้น 1.32% เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า และเพิ่มขึ้น 5.52% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

เมื่อพิจารณาตามคุณภาพข้าวในระดับโรงสี พบว่าราคาข้าวพรีเมียมเพิ่มขึ้น 1.22% เมื่อเทียบกับเดือนก่อน และเพิ่มขึ้น 10.07% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ราคาข้าวคุณภาพปานกลางเพิ่มขึ้น 1.48% เมื่อเทียบกับเดือนก่อน และเพิ่มขึ้น 4.03% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยอาเต็งระบุว่า เมื่อพิจารณาในรูปแบบรายปี การเพิ่มขึ้นของราคาข้าวพรีเมียมอยู่ในระดับสูงกว่าข้าวคุณภาพปานกลาง

ราคาข้าวทั้งในกลุ่มคุณภาพปานกลางและพรีเมียมปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2569 สำหรับแนวโน้มราคาในระดับขายส่งและขายปลีกในเดือนสิงหาคม 2569 พบว่าอัตราเงินเฟ้อราคาข้าวขายส่งอยู่ที่ 0.80% เมื่อเทียบกับเดือนก่อน และ 4.28% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่อัตราเงินเฟ้อราคาข้าวขายปลีกอยู่ที่ 0.42% เมื่อเทียบกับเดือนก่อน และ 2.77% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

นายอาเต็งกล่าวเพิ่มเติมว่า เพื่อให้เห็นบริบทของข้อมูล ราคาข้าวที่รายงานเป็นราคาเฉลี่ยของข้าวในหลายระดับคุณภาพ และครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศอินโดนีเซีย

ขณะเดียวกัน ดัชนีความเท่าเทียมทางการค้าของเกษตรกรแห่งชาติ (Farmers' Terms of Trade: NTP) ของอินโดนีเซียอยู่ที่ 129.19 ในเดือนสิงหาคม 2569 เพิ่มขึ้น 1.05% จากเดือนกรกฎาคม 2569 การปรับตัวเพิ่มขึ้น

ของดัชนีดังกล่าวเป็นผลจากดัชนีราคาที่ใช้เกษตรกรได้รับ (It) เพิ่มขึ้น 1.14% มาอยู่ที่ 165.66 ซึ่งเพิ่มขึ้นมากกว่าดัชนีราคาที่ใช้เกษตรกรต้องจ่าย (Ib) ที่เพิ่มขึ้น 0.09% มาอยู่ที่ 128.24

สินค้าที่มีส่วนผลักดันให้ดัชนีราคาที่ใช้เกษตรกรได้รับปรับตัวสูงขึ้น ได้แก่ ข้าวเปลือก น้ำมันปาล์ม ยางพารา และไก่เนื้อมีชีวิต ขณะที่สินค้าที่มีอิทธิพลต่อดัชนีราคาที่ใช้เกษตรกรต้องจ่าย ได้แก่ เนื้อไก่ ข้าว ถั่วฝักยาว และถั่วเขียว ที่มา *Oryza.com*

ญี่ปุ่น

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) ประกาศเปิดประมูลนำเข้าข้าวประมาณ 25,000 ตัน (กำหนดปริมาณสูงสุดของข้าวหักไว้ที่ 2,500 ตัน) ภายใต้ระบบ Simultaneous Buy and Sell (SBS) ในวันที่ 25 กันยายน 2569 โดยการประมูลจะจัดขึ้นระหว่างเวลา 11.00–12.00 น. ตามเวลาประเทศญี่ปุ่น

การประมูลครั้งนี้ถือเป็นการประมูลนำเข้าข้าวแบบ SBS ครั้งแรกของญี่ปุ่นในปีงบประมาณ 2569/70 (เมษายน 2569–มีนาคม 2570) สามารถดูรายละเอียดได้ที่

https://www.maff.go.jp/j/seisan/boueki/nyusatu/n_announce/attach/pdf/index-501.pdf

สำนักข่าว Kyodo News รายงานโดยอ้างข้อมูลจากกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) ว่า สต็อกข้าวของภาคเอกชนในญี่ปุ่นคาดว่าจะเพิ่มขึ้นสู่ระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 2.46–2.83 ล้านตัน ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2570 ซึ่งประมาณการดังกล่าวได้รับการปรับเพิ่มขึ้นจากระดับสูงสุดเดิมที่ 2.81 ล้านตัน โดยมีสาเหตุหลักจากการคาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวในปี 2569 จะเพิ่มขึ้นมากกว่าที่ประเมินไว้ก่อนหน้านี้

MAFF ปรับประมาณการผลผลิตข้าวปี 2569 ขึ้นมาอยู่ที่ 7.35–7.54 ล้านตัน จากประมาณการเดิมที่ 7.32 ล้านตัน ขณะที่ความต้องการบริโภคยังคงคาดการณ์ไว้ที่ 6.93–7.11 ล้านตัน ส่งผลให้ผลผลิตมีแนวโน้มสูงกว่าความต้องการอย่างมีนัยสำคัญ และอาจทำให้สต็อกข้าวเพิ่มขึ้นสูงกว่าระดับ 2.43 ล้านตัน ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2569 ซึ่งเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์อยู่แล้ว

กระทรวงฯ ประเมินว่า แม้จะหักผลจากแผนการรับซื้อข้าวสำรองกลับคืนจำนวน 210,000 ตัน แล้ว สต็อกข้าวอาจเพิ่มขึ้นได้สูงถึง 2.83 ล้านตัน ขณะที่หากไม่รวมผลจากการรับซื้อข้าวสำรองกลับคืน สต็อกอาจเพิ่มขึ้นสูงถึง 3.04 ล้านตัน โดยรัฐบาลญี่ปุ่นมองว่าระดับสต็อกที่เหมาะสมควรอยู่ที่ประมาณ 1.8–2.0 ล้านตัน สะท้อนให้เห็นถึงภาวะข้าวส่วนเกินในตลาดอย่างมีนัยสำคัญ

MAFF มีแผนจัดกระบวนการเสนอราคาในวันที่ 18 กันยายน 2569 สำหรับสัญญารับซื้อข้าวสำรองกลับคืนจำนวน 210,000 ตัน จากผลผลิตปี 2568 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงของอุปสงค์และอุปทานในตลาด และฟื้นฟูองค์ประกอบของสต็อกข้าวสำรองให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

แนวโน้มสต็อกข้าวดังกล่าวสะท้อนว่า ราคาข้าวในญี่ปุ่นยังมีแนวโน้มเผชิญแรงกดดันด้านขาลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากคาดว่าอุปทานข้าวที่อยู่ในระดับสูงจะยังคงมีต่อเนื่องไปจนถึงปี 2570

บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ The Yomiuri Shimbun ระบุว่าการที่รัฐบาลญี่ปุ่นตัดสินใจรับซื้อข้าวจำนวน 210,000 ตัน ซึ่งก่อนหน้านี้ได้ระบายออกจากสต็อกสำรองของรัฐบาล ถือเป็นมาตรการที่เหมาะสมจาก

มุมมองด้าน ความมั่นคงทางอาหาร อย่างไรก็ตาม รัฐบาลควรให้ความสำคัญในวงกว้างมากขึ้นกับการเสริมสร้างฐานการผลิตข้าวภายในประเทศ

รัฐบาลญี่ปุ่นมีแผนดำเนินการรับซื้อข้าวกลับคืนให้แล้วเสร็จภายในเดือนนี้ หลังจากปริมาณข้าวสำรองของรัฐบาลลดลงเหลือประมาณ 320,000 ตัน ภายหลังการระบายข้าวออกมาเพื่อควบคุมการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของราคาข้าว โดยบทบรรณาธิการระบุว่า ระดับสต็อกสำรองที่เหมาะสมควรอยู่ที่ประมาณ 1 ล้านตัน ซึ่งเทียบเท่ากับปริมาณการบริโภคภายในประเทศราว 2 เดือน

อย่างไรก็ตาม บทบรรณาธิการมองว่า การรับซื้อข้าวกลับคืนดังกล่าวยังสะท้อนถึง ความกังวลที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกร ต่อการลดลงอย่างรวดเร็วของราคาข้าวในปีนี้ โดยราคาข้าวเฉลี่ยซึ่งอยู่ที่ประมาณ 4,400 เยน (ราว 28.15 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อ 5 กิโลกรัม ในช่วงต้นปี 2569 ได้ลดลงมาอยู่ที่ประมาณ 3,000 เยน (ราว 19.20 ดอลลาร์สหรัฐ)

บทบรรณาธิการระบุว่า ความผันผวนของตลาดในช่วงที่ผ่านมา ส่วนหนึ่งเกิดจากความผิดพลาดซ้ำแล้วซ้ำเล่าในการคาดการณ์อุปสงค์และอุปทานข้าวของรัฐบาล โดยภาวะขาดแคลนข้าวในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวปี 2565–2567 ส่งผลให้เกษตรกรเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกเมื่อราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้น และนำไปสู่ภาวะอุปทานส่วนเกินอย่างมีนัยสำคัญในผลผลิตข้าวฤดูเก็บเกี่ยวปี 2568 และ 2569

บทบรรณาธิการเตือนว่า แม้ว่าการลดลงของราคาข้าวจะเป็นผลดีต่อผู้บริโภค แต่หากราคาปรับตัวลดลงมากเกินไป อาจส่งผลกระทบต่อเกษตรกรที่กำลังเผชิญกับ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และอาจทำให้เกษตรกรจำนวนมากขึ้นตัดสินใจออกจากภาคการผลิตข้าว ซึ่งท้ายที่สุดอาจทำให้ ศักยภาพการผลิตข้าวภายในประเทศของญี่ปุ่น อ่อนแอลง และเพิ่มความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

บทบรรณาธิการยังตั้งคำถามต่อ การเปลี่ยนแปลงนโยบายข้าวของรัฐบาลญี่ปุ่น โดยระบุว่า ความพยายามที่จะผลักดันให้มีการผลิตข้าวเพิ่มขึ้น ได้ถูกแทนที่ด้วยการกลับมาใช้นโยบายที่ยึดหลัก การผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการอีกครั้ง พร้อมทั้งให้ความเห็นว่า การดำเนินนโยบายที่มีผลในทางปฏิบัติในการรักษาราคาข้าวให้อยู่ในระดับสูง ขณะที่รัฐบาลยืนยันว่าไม่ได้กำหนดเป้าหมายด้านราคาโดยตรง อาจสร้างความไม่แน่นอนทั้งต่อเกษตรกร และผู้บริโภค

ผู้เขียนบทบรรณาธิการเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นเป็นผู้นำในการปฏิรูปนโยบายข้าว โดยครอบคลุมถึงการส่งเสริมการผลิตในระดับที่ใหญ่ขึ้น การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการขยายการส่งออกข้าว

สาระสำคัญของบทบรรณาธิการคือ ญี่ปุ่นควรเร่งเสริมสร้างฐานการผลิตข้าวภายในประเทศ ควบคู่ไปกับการแสวงหาสมดุลด้านนโยบาย เพื่อให้ราคาข้าวอยู่ในระดับที่ผู้บริโภคสามารถยอมรับได้ ขณะเดียวกันเกษตรกรยังสามารถดำรงการผลิตได้อย่างยั่งยืน

สำนักข่าว Kyodo News รายงานว่า ตามผลสำรวจของบริษัทเทโกกุ เดตาแบงก์ (Teikoku Databank) ผู้ผลิตอาหารและเครื่องดื่มของญี่ปุ่นเตรียมปรับขึ้นราคาสินค้าจำนวน 4,923 รายการในเดือนกันยายน 2569 ซึ่งมากกว่าสามเท่าของจำนวนรายการที่ปรับขึ้นราคาในช่วงเดียวกันของปีก่อน และเป็นจำนวนสูงที่สุดในรอบกว่า 3 ปี

การปรับขึ้นราคาในเดือนกันยายน 2569 เพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับ 1,467 รายการในเดือนกันยายน 2568 และนับเป็นการปรับขึ้นราคารายเดือนครั้งใหญ่ที่สุดนับตั้งแต่เดือนเมษายน 2566 สะท้อนให้เห็นถึงแรงกดดัน

ด้านต้นทุนที่ยังคงส่งผลกระทบต่อภาคครัวเรือนของญี่ปุ่น โดยการสำรวจครอบคลุมผู้ผลิตอาหารรายใหญ่จำนวน 195 บริษัท

ราคาน้ำมันดิบและเนฟทาที่ปรับตัวสูงขึ้นจากวิกฤตการณ์ในตะวันออกกลางส่งผลให้ต้นทุนบรรจุภัณฑ์เพิ่มขึ้น ขณะที่ต้นทุนแรงงานและโลจิสติกส์ที่สูงขึ้น ประกอบกับค่าเงินเยนที่อ่อนค่าลง ทำให้สินค้านำเข้ามีราคาสูงขึ้น

ผลิตภัณฑ์เครื่องปรุงรสมีส่วนสูงที่สุดของรายการสินค้าที่เตรียมปรับขึ้นราคา โดยมีจำนวน 1,959 รายการ ซึ่งรวมถึงซีอิ๊วและน้ำส้มสายชู ขณะที่ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปอีก 1,848 รายการ ซึ่งรวมถึงอาหารแช่แข็ง ก็เตรียมปรับขึ้นราคาเช่นกัน

แม้ว่าร้านสะดวกซื้อรายใหญ่หลายแห่งของญี่ปุ่นเพิ่งประกาศลดราคาผลิตภัณฑ์ข้าวปั้นบางรายการ แต่เทโกกุ เดตาแบงก์ระบุว่า การลดราคาอาหารในวงกว้างยังไม่น่าจะเกิดขึ้น เนื่องจากต้นทุนแรงงานและโลจิสติกส์ยังคงปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับทั้งปี 2569 คาดว่าจำนวนผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่มีการปรับขึ้นราคาจะสูงเกินระดับ 20,609 รายการ ซึ่งเป็นจำนวนที่บันทึกไว้ในปี 2568 นอกจากนี้ ยังมีสินค้าอีกมากกว่า 3,000 รายการที่มีกำหนดปรับขึ้นราคาแล้วในเดือนตุลาคม

ที่มา Oryza.com

เกาหลีใต้

บริษัทส่งเสริมการค้าอาหารและสินค้าเกษตรและประมงแห่งเกาหลีใต้ (Korea Agro-Fisheries & Food Trade Corporation: KAFTC) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเกาหลีใต้ ประกาศเปิดประมูลระหว่างประเทศเพื่อจัดซื้อ ข้าวที่ไม่ใช่ข้าวเหนียว (Non-glutinous rice) ประมาณ 131,393 ตัน จาก จีน สหรัฐฯ และเวียดนาม ตามประกาศบนเว็บไซต์ของ KAFTC

การประมูลครั้งนี้ถือเป็น การประมูลนำเข้าข้าวครั้งที่ 7 ของเกาหลีใต้ในปี 2569 โดยกำหนดส่งข้อเสนอด้านราคา ภายในเวลา 15.00 น. (เวลามาตรฐานเกาหลีใต้: KST) วันที่ 14 กันยายน 2569 ส่วนการประมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มีกำหนดจัดขึ้นในวันที่ 15 กันยายน 2569 ระหว่างเวลา 10.00–11.00 น. (KST)

ข้าวที่เกาหลีใต้ต้องการนำเข้าจะมีกำหนดส่งมอบในช่วงเดือนธันวาคม 2569 ถึงเดือนกรกฎาคม 2570 โดยรายละเอียดการประมูลมีดังนี้

1.จีน มีปริมาณเสนอซื้อรวม 57,222 ตัน เป็นข้าวกล้องที่ไม่ใช่ข้าวเหนียวชนิดเมล็ดสั้น มาตรฐาน US No.3 ทั้งหมด โดยส่งมอบไปยังท่าเรืออินซอน กุนซาน และมกโป

2.สหรัฐฯ มีปริมาณรวม 51,111 ตัน ประกอบด้วยข้าวสารที่ไม่ใช่ข้าวเหนียวชนิดเมล็ดกลาง มาตรฐาน US No.1 จำนวน 40,000 ตัน ข้าวกล้องที่ไม่ใช่ข้าวเหนียวชนิดเมล็ดกลาง มาตรฐาน US No.3 จำนวน 11,111 ตัน โดยส่งมอบที่ท่าเรือปูซาน

3.เวียดนาม มีปริมาณ 10,000 ตัน เป็นข้าวสารที่ไม่ใช่ข้าวเหนียวสำหรับผลิตเบียร์ ชนิดเมล็ดยาว มาตรฐาน US No.4 ส่งมอบที่ท่าเรือทงแฮ

4.ไทย มีปริมาณรวม 13,600 ตัน แบ่งเป็น 4 รายการ ได้แก่

-ข้าวสารสำหรับผลิตเบียร์ (ข้าวหักเกรดสำหรับผลิตเบียร์ (Brewers Rice)) ที่ไม่ใช่ข้าวเหนียวชนิดเมล็ด ยาว มาตรฐาน US No.4 จำนวน 11,000 ตัน ส่งมอบที่ท่าเรืออุลซาน ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2570

-ข้าวสารที่ไม่ใช่ข้าวเหนียวชนิดเมล็ด ยาว มาตรฐาน US No.1 จำนวน 1,100 ตัน ส่งมอบช่วงวันที่ 1 ธันวาคม 2569-31 มกราคม 2570 ที่ท่าเรือปูซาน

-ข้าวสารที่ไม่ใช่ข้าวเหนียวชนิดเมล็ด ยาว มาตรฐาน US No.1 จำนวน 1,000 ตัน ส่งมอบช่วงวันที่ 1 มกราคม-28 กุมภาพันธ์ 2570 ที่ท่าเรือปูซาน

-ข้าวสารที่ไม่ใช่ข้าวเหนียวชนิดเมล็ด ยาว หอมมะลิ (Hom Mali) มาตรฐาน US No.1 จำนวน 500 ตัน ส่งมอบช่วงวันที่ 1 ธันวาคม 2569-31 มกราคม 2570 ที่ท่าเรือปูซาน

ดูรายละเอียดได้ที่ <https://www.at.or.kr/article/apko363300/view.action?articleId=53194>

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization: FAO) เผยแพร่ รายงาน GIEWS ฉบับล่าสุดสำหรับเกาหลีใต้ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

FAO คาดการณ์ว่า เกาหลีใต้จะมีผลผลิตข้าวเปลือกในปี 2569 อยู่ที่ 4.76 ล้านตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 0.9% จาก 4.715 ล้านตันในปี 2568 แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในช่วง 5 ปี ซึ่งอยู่ที่ 4.921 ล้านตัน และคาดว่าพื้นที่เพาะปลูก ข้าวเปลือกจะลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากรัฐบาลยังคงส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืช ทางเลือก เพื่อตอบสนองต่อความต้องการบริโภคข้าวภายในประเทศที่ลดลง

ด้านสภาพอากาศในช่วงฤดูเพาะปลูกปี 2569 โดยทั่วไปเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก และจนถึงกลางเดือน สิงหาคมยังไม่พบสัญญาณของภาวะภัยแล้ง อย่างไรก็ตาม เกิดความเสียหายต่อผลผลิตในบางพื้นที่ของจังหวัดภาค กลางและภาคตะวันออกจากน้ำท่วมในเดือนกรกฎาคม ขณะที่พื้นที่บางส่วนทางภาคใต้ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม หลังจากมีปริมาณฝนสูงกว่าค่าเฉลี่ยในเดือนสิงหาคม

ด้านการค้า คาดว่าเกาหลีใต้จะนำเข้าข้าวในปีปฏิทิน 2569 ปริมาณ 500,000 ตัน ขณะที่ความต้องการ นำเข้าธัญพืชทั้งหมดสำหรับปีการตลาด 2569/70 คาดว่าจะอยู่ที่ 16.7 ล้านตัน สูงกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย โดยข้าวโพด และข้าวสาลีคิดเป็นสัดส่วนหลักของการนำเข้าดังกล่าว ที่มา Oryza.com

จีน

สำนักข่าว South China Morning Post รายงานว่า ทีมนักวิจัยจีนอาจค้นพบกุญแจสำคัญในการผสม ข้ามพันธุ์ข้าวเอเชียและข้าวแอฟริกา โดยนักวิทยาศาสตร์ระบุ 3 ชนิดที่เป็นอุปสรรคต่อการผสมพันธุ์ข้าวทั้งสอง สายพันธุ์ พร้อมชี้แนวทางที่อาจใช้แก้ไขปัญหาดังกล่าว

นักวิทยาศาสตร์จีนค้นพบกลไกทางพันธุกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างข้าวแอฟริกาและ ข้าวเอเชีย ซึ่งการค้นพบดังกล่าวอาจเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาข้าวลูกผสมที่ให้ผลผลิตสูง แม้ว่าข้าวที่ปลูก ในเอเชียและแอฟริกาจะมีจุดเด่นที่แตกต่างกัน แต่การนำทั้งสองชนิดมาผสมข้ามพันธุ์มักทำให้ลูกผสมที่ได้มีละออง เรณูเป็นหมันและให้ผลผลิตต่ำ ซึ่งขณะนี้ทีมนักวิจัยได้ระบุ 3 ชนิดที่ทำหน้าที่เป็นอุปสรรคต่อการสืบพันธุ์ และยัง ค้นพบแนวทางที่อาจใช้แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

สำนักข่าว China Science Daily ซึ่งเป็นสื่อทางการของจีนรายงานว่า การค้นพบนี้เป็นพื้นฐานทางทฤษฎีที่สำคัญและเป็นแหล่งทรัพยากรทางพันธุกรรมที่มีคุณค่าสำหรับการทำลายข้อจำกัดด้านการสืบพันธุ์ระหว่างชนิดของข้าว และการปรับปรุงพันธุ์ข้าวลูกผสมชนิดใหม่ที่ให้ผลผลิตสูงเป็นพิเศษ

หนึ่งในผู้วิจัยกล่าวกับหนังสือพิมพ์ดังกล่าวว่า การผสมข้ามพันธุ์ระหว่างข้าวเอเชียและข้าวแอฟริกา อาจเพิ่มผลผลิตได้มากกว่า 10% เมื่อเทียบกับข้าวลูกผสมเอเชียที่มีอยู่ในปัจจุบัน

งานวิจัยดังกล่าวดำเนินการโดยทีมที่นำโดย วาน เจียนหมิน (Wan Jianmin) จากห้องปฏิบัติการแห่งรัฐด้านพันธุศาสตร์พืชและการปรับปรุงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมพืช มหาวิทยาลัยเกษตรหนานจิง (Nanjing Agricultural University) และได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิทยาศาสตร์ที่ผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ Science เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2569

ทั้งนี้ ข้าวเอเชียและข้าวแอฟริกาเป็นเพียง 2 ชนิดจากทั้งหมด 24 ชนิดในสกุล *Oryza* ที่ได้รับการเพาะปลูกและปรับปรุงพันธุ์เพื่อใช้เป็นอาหารของมนุษย์ โดยข้าวเอเชียมีจุดเด่นด้านผลผลิตสูงและคุณภาพการบริโภคที่ดี ทำให้เป็นอาหารหลักของประชากรทั่วโลก

ขณะที่ข้าวแอฟริกาโดยทั่วไปให้ผลผลิตต่ำกว่า แต่มีลักษณะทางพันธุกรรมที่มีคุณค่าในด้านอื่นๆ ได้แก่ ความสามารถในการทนต่ออุณหภูมิสูง ภัยแล้ง และดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ รวมทั้งมีความต้านทานตามธรรมชาติต่อแมลงศัตรูพืชและโรคหลายชนิด

นักวิทยาศาสตร์หวังว่าการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างข้าวทั้งสองชนิดจะนำไปสู่การพัฒนาพันธุ์ใหม่ที่สามารถผสมคุณสมบัติด้านผลผลิตสูงเข้ากับความสามารถในการปรับตัวและความทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่ดียิ่งขึ้น

หลังจากการวิจัยเป็นเวลาหลายปี นักวิจัยจีนค้นพบว่าอุปสรรคทางพันธุกรรมต่อการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างข้าวทั้งสองชนิดอยู่ภายในโครโมโซมของข้าวหนึ่งแท่ง เมื่อข้าวทั้งสองชนิดถูกผสมข้ามพันธุ์ บริเวณหนึ่งของจีโนมที่เรียกว่า RHS3 จะทำให้ละอองเรณูประมาณครึ่งหนึ่งที่สร้างขึ้นในรุ่นลูกชั่วแรกตาย ขณะที่ละอองเรณูอีกครึ่งหนึ่งยังคงพัฒนาได้ตามปกติ

นักวิจัยระบุยีน 3 ชนิดที่อยู่เบื้องหลังกระบวนการดังกล่าว และตั้งชื่อว่า mao, dun และ jia ซึ่งมีความหมายว่า หอก โล่ และเกราะ ตามลำดับ โดยข้าวแอฟริกาที่ปลูกเพื่อการเกษตรมีระบบ หอก - โล่ - เกราะครบทั้ง 3 องค์ประกอบ ขณะที่ข้าวเอเชียที่ปลูกเพื่อการเกษตรมีเพียงยีนเกราะ

นักวิจัยพบว่า ในลูกผสมที่เกิดจากการผสมข้ามพันธุ์ ละอองเรณูจะได้รับชุดยีนที่แตกต่างกัน โดยประมาณครึ่งหนึ่งได้รับระบบยีนทั้ง 3 ชนิดครบถ้วนและสามารถพัฒนาได้ตามปกติ ขณะที่อีกครึ่งหนึ่งได้รับเพียงยีนเกราะ ทำให้ละอองเรณูฝ่อและตายในที่สุด

เหอ เสี่ยวตง (He Xiaodong) นักศึกษาระดับปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยและหนึ่งในผู้เขียนบทความวิจัยคนแรก กล่าวว่า โปรตีนที่ถูกเข้ารหัสโดยยีนหอก ซึ่งมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า ORF10 จะทำลายไมโทคอนเดรียซึ่งเป็นแหล่งพลังงานให้แก่เซลล์ข้าว ส่งผลให้ละอองเรณูตาย อย่างไรก็ตาม โปรตีนจากยีนโล่ (ORF16) จะจับกับยีนหอกและทำให้พิษของมันเป็นกลาง ขณะที่ยีนเกราะ (ORF4) จะทำงานร่วมกับยีนโล่ เพื่อนำยีนหอกที่ถูกทำให้เป็นกลางแล้วไปยังศูนย์รีไซเคิลภายในเซลล์

ที่สำคัญ ทีมนักวิจัยได้ค้นพบทรัพยากรทางพันธุกรรมชนิดหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า เซื้อพันธุกรรม (germplasm) ที่สามารถเข้ากันได้อย่างกว้างขวางกับข้าวทั้งสองชนิด และสามารถหยุดการทำงานของยีนหอกได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ เมื่อเชื้อพันธุกรรมดังกล่าวถูกนำไปผสมกับทั้งข้าวเอเชียและข้าวแอฟริกา พบว่าสามารถช่วยลดปัญหาการลดลงของความสามารถในการสืบพันธุ์ได้อย่างมาก

อย่างไรก็ตาม นักวิจัยยอมรับว่า งานวิจัยนี้ยังเป็นเพียงพื้นฐานทางทฤษฎีสำหรับการพัฒนาข้าวลูกผสมชนิดใหม่ และจำเป็นต้องมีการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาวัสดุทางการเกษตรที่เหมาะสม รวมถึงแก้ไขประเด็นต่างๆ เช่น คุณภาพเมล็ดข้าว และความต้านทานต่อแมลงศัตรูพืช

ปัจจุบันจีนเป็นหนึ่งในประเทศที่มีผลผลิตข้าวต่อพื้นที่สูงที่สุดในโลก โดยมีผลผลิตประมาณ 7.2 ตันต่อเฮกตาร์ (6,400 ปอนด์ต่อเอเคอร์) แต่จีนยังคงลงทุนอย่างมากในการวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

ความก้าวหน้าในระยะหลัง ได้แก่ งานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสาร Vita เกี่ยวกับข้าวลูกผสมสายพันธุ์ใหม่ที่สามารถขยายพันธุ์แบบโคลนได้ด้วยประสิทธิภาพเกือบ 99% ทำให้เกษตรกรสามารถนำเมล็ดพันธุ์ที่เก็บเกี่ยวได้กลับมาปลูกใหม่ โดยไม่สูญเสียคุณสมบัติด้านผลผลิตสูงและลักษณะที่พึงประสงค์อื่นๆ ของพันธุ์ข้าว

ขณะเดียวกัน ข้าวสาลีลูกผสมสายพันธุ์หนึ่งที่เรียกว่า Jingmai 189 มีรายงานว่าสามารถให้ผลผลิตในการทดลองในทะเลทรายทากลามากัน (Taklamakan Desert) ได้เกือบ 2 เท่าของผลผลิตเฉลี่ยทั่วประเทศจีน

เว็บไซต์ ScienceDirect รายงานว่า นักวิจัยจากสถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์จีน (Chinese Academy of Sciences) และคณะที่ทำงานร่วมกัน ได้ค้นพบยีนที่มีศักยภาพในการช่วยพัฒนาพันธุ์ข้าวให้มีระดับแคดเมียม (cadmium - Cd) ต่ำลง โดยยังคงรักษาปริมาณผลผลิตไว้ได้ ผลการศึกษานี้อาจช่วยสนับสนุนความพยายามในการยกระดับความปลอดภัยทางอาหารในพื้นที่ดินนาข้าวที่มีการปนเปื้อนแคดเมียม ซึ่งเป็นโลหะหนักที่เป็นพิษและสามารถเข้าสู่ห่วงโซ่อาหารได้

คณะนักวิจัยพบว่า การสัมผัสแคดเมียมส่งผลให้การทำงานของยีน *OsGONST3* ในรากและส่วนยอดของต้นข้าวเพิ่มสูงขึ้น ยีนดังกล่าวทำหน้าที่สร้างโปรตีนที่อยู่บริเวณเยื่อหุ้มเซลล์ ซึ่งดูเหมือนจะมีบทบาทช่วยให้แคดเมียมสามารถเข้าสู่เนื้อเยื่อของพืชได้ เมื่อมีการยับยั้งการทำงานของยีน *OsGONST3* ด้วยเทคโนโลยี CRISPR-Cas9 พบว่าต้นข้าวกลายเป็นพันธุ์ที่มีปริมาณแคดเมียมในรากลดลงร้อยละ 22-25 ในส่วนยอดลดลงประมาณร้อยละ 13 และในท่อลำเลียงน้ำ (xylem sap) ลดลงร้อยละ 16-21 เมื่อเทียบกับต้นข้าวปกติภายใต้สภาวะที่มีการควบคุมในทางตรงกันข้าม พืชที่มีการแสดงออกของยีนนี้มากเกินไป (overexpression) กลับมีการสะสมของแคดเมียมในเนื้อเยื่อส่วนต่าง ๆ เหล่านี้เพิ่มขึ้นอย่างมาก

การทดลองในแปลงปลูกจริงแสดงให้เห็นว่า การยับยั้งยีน *OsGONST3* ช่วยลดระดับแคดเมียมในเมล็ดข้าวลงได้ประมาณร้อยละ 25-26 โดยไม่ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิต นอกจากนี้ นักวิจัยยังพบการเปลี่ยนแปลงในยีนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมระดับแคดเมียมอีกด้วย ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า ยีน *OsGONST3* เป็นเป้าหมายทางพันธุกรรมที่มีศักยภาพสำหรับการปรับปรุงพันธุ์ข้าวให้มีแคดเมียมต่ำ และช่วยจำกัดการเข้าสู่ระบบอาหารของแคดเมียมได้

ที่มา *Oryza.com*

อินเดีย

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาส่งออกข้าวของอินเดียในสัปดาห์นี้ยังคงปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยแตะระดับสูงสุดในรอบ 1 ปี เนื่องจากปริมาณฝนที่ต่ำกว่าปกติทำให้เกิดความกังวลต่อผลผลิต ท่ามกลางภาวะอุปทานที่ตึงตัว โดยราคาข้าวหนึ่งของอินเดีย 5% อยู่ที่ 369-375 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ในสัปดาห์นี้ เพิ่มขึ้นจาก 366-371 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ในสัปดาห์ก่อน ขณะที่ราคาข้าวขาวของอินเดีย 5% อยู่ที่ 364-369 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน เพิ่มขึ้นจาก 362-367 ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ในสัปดาห์ก่อน

ผู้ค้ารายหนึ่งจากบริษัทการค้าระดับโลกในนครมุมไบกล่าวว่า แนวโน้มผลผลิตกำลังแย่ลงในทุกสัปดาห์ ขณะนี้รัฐทางตอนใต้ของอินเดียจำเป็นต้องได้รับฝน มิฉะนั้นผลผลิตต่อพื้นที่จะได้รับผลกระทบอย่างมาก

กรมอุตุนิยมวิทยาของอินเดียระบุเมื่อวันจันทร์ที่ 31 สิงหาคม 2569 ว่าอินเดียมีแนวโน้มที่จะได้รับปริมาณฝนในช่วงฤดูมรสุมเดือนกันยายนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย หลังจากปริมาณฝนในเดือนสิงหาคมต่ำกว่าระดับปกติถึง 16% ซึ่งยิ่งเพิ่มความกังวล เนื่องจากขณะนี้ข้าวกำลังเข้าสู่ช่วงสำคัญของการเจริญเติบโต

ความกังวลด้านสภาพอากาศดังกล่าวช่วยสนับสนุนราคาส่งออกข้าวอินเดีย หลังจากทีราคาข้าวในตลาดโลกอยู่ในระดับค่อนข้างอ่อนตัวในช่วงที่ผ่านมา ผู้ค้าระบุว่า รัฐทางภาคใต้ของอินเดียจำเป็นต้องได้รับฝนอย่างเร่งด่วนเพื่อรักษาประสิทธิภาพการผลิตข้าว โดยหากภาวะแห้งแล้งยืดเยื้อ อาจทำให้ปริมาณข้าวในตลาดตึงตัวขึ้นในช่วงหลายเดือนข้างหน้า

ข้อมูลจากสำนักข่าว BigMint ระบุว่า ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2569 ปริมาณข้าวที่ไม่ใช่บาสมัติ (Non-Basmati Rice) ของอินเดียที่มีเรือรอเข้าคิวเพื่อส่งออกไปยังตลาดปลายทางสำคัญอยู่ที่ประมาณ 1.40 ล้านตัน สะท้อนถึงความต้องการส่งออกในระยะใกล้ที่ยังคงแข็งแกร่ง โดยเฉพาะจากตลาดแอฟริกาและตะวันออกกลาง

ปริมาณข้าวในคิวส่งออกส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในตลาดแอฟริกา ขณะที่ข้าวบรรจุกระสอบ (Bagged Rice) และข้าวหนึ่ง 5% (5% Parboiled Rice: PB) ยังคงเป็นประเภทข้าวหลักในคำสั่งซื้อที่อยู่ระหว่างการจัดส่ง

เบนิน มีปริมาณข้าวที่อยู่ในคิวส่งออกสูงสุดถึง 339,500 ตัน จากท่าเรือ Kakinada โดยส่วนใหญ่เป็นข้าวหนึ่ง 5% ผู้ส่งออกรายสำคัญ ได้แก่ ABGT Rice, Balaji Industries, Bebo Int'l และ Sree Mohana Rice รองลงมาคือ โมซัมบิก ซึ่งมีปริมาณ 81,000 ตัน รองส่งออกจากท่าเรือ Kandla ส่วนใหญ่เป็นข้าวบรรจุกระสอบ โดยมี Florentina Grain, Maya Agri Impex และ Kyna Oversea เป็นผู้ส่งออกรายสำคัญ

ส่วนตลาดแอฟริกาอื่นๆ ที่มีปริมาณข้าวอยู่ในคิวส่งออกในระดับสูง ได้แก่ เซเนกัล 63,400 ตัน จาก Kakinada ประกอบด้วยข้าวหนึ่ง 5% และข้าวขาว โชมาเลีย 42,200 ตัน จาก Kandla กินี 40,000 ตัน จาก Kakinada ส่วนใหญ่เป็นข้าวหนึ่ง 5% ชาดูดีอาระเบีย 38,340 ตัน เป็นข้าวบรรจุกระสอบ โกตดิวัวร์ 26,500 ตัน เป็นข้าวหนึ่ง 5% ลูอันดา 21,250 ตัน โลบิโต 8,000 ตัน โดยท่าเรือ Kandla และ Kakinada ยังคงเป็นท่าเรือสำคัญ

ด้านการขนส่งที่ท่าเรือ Kandla ยังคงเป็นท่าเรือสำคัญสำหรับการส่งออกข้าวบรรจุกระสอบ ขณะที่ Kakinada มีบทบาทสำคัญในการส่งออกข้าวหนึ่ง 5% และข้าวขาว

การมีปริมาณข้าวที่รอส่งออกสูงถึง 1.40 ล้านตัน โดยเฉพาะปริมาณที่มุ่งหน้าไปยังประเทศในแอฟริกา สะท้อนว่า ความต้องการข้าวที่ไม่ใช่บาสมัติของอินเดียในตลาดต่างประเทศยังอยู่ในระดับแข็งแกร่ง และคาดว่า กิจกรรมการส่งออกจะยังคงคึกคักในระยะใกล้ โดยมีเบนิน เซเนกัล โชมาเลีย กินี และโกตดิวัวร์ เป็นตลาดสำคัญ ขณะที่ท่าเรือ Kandla และ Kakinada จะยังคงมีบทบาทสำคัญในการรองรับและดำเนินการส่งออกข้าวของอินเดีย

สำนักข่าว Opportimes รายงานว่า การส่งออกข้าวของอินเดียทำสถิติสูงสุดในปี 2568 โดยมีมูลค่ารวม 12,043 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 1.8% เมื่อเทียบกับปีก่อน ตามข้อมูลขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) โดยอินเดียมีสัดส่วนคิดเป็น 36% ของการส่งออกข้าวทั่วโลกในปีดังกล่าว

อินเดียมีความสามารถในการแข่งขันในภาคข้าวจากปัจจัยหลายด้าน ได้แก่ พื้นที่เพาะปลูกที่กว้างขวาง สภาพภูมิอากาศที่เอื้อต่อการเพาะปลูกข้าวจากอิทธิพลของมรสุม แรงงานจำนวนมากที่มีต้นทุนต่ำ การนำพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตสูงมาใช้ รวมถึงการอุดหนุนด้านพลังงานและปุ๋ยจากภาครัฐ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ช่วยเสริมความแข็งแกร่งให้กับสถานะของอินเดียในฐานะผู้นำการส่งออกข้าวของโลก โดยตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญของอินเดีย ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย อิรัก อิหร่าน เบนิน บังกลาเทศ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และกินี

ขณะที่ประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญอื่นๆ ในปี 2568 ได้แก่ ไทยมูลค่า 4,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปากีสถาน 2,417 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สหรัฐอเมริกา 1,903 ล้านดอลลาร์สหรัฐ กัมพูชา 1,561 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และจีน 987 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

มูลค่าการส่งออกข้าวของอินเดียในช่วงปี 2562–2568 มีแนวโน้มดังนี้ โดยมีหน่วยเป็นล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้แก่ ปี 2562 มูลค่า 6,801 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี 2563 มูลค่า 7,980 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี 2564 มูลค่า 9,624 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี 2565 มูลค่า 10,767 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี 2566 มูลค่า 10,455 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี 2567 มูลค่า 11,833 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และปี 2568 มูลค่า 12,043 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ในการประชุมที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งจัดขึ้นที่องค์การการค้าโลก (WTO) เมื่อเดือน พฤษภาคม คณะผู้แทนของออสเตรเลียระบุว่า อินเดียยังคงเป็นประเทศที่มีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการสนับสนุนภายในประเทศที่บิดเบือนทางการค้ามากที่สุด ภายใต้มาตรา 6 ของความตกลงว่าด้วยการเกษตร (Agreement on Agriculture)

คณะผู้แทนออสเตรเลียยังระบุว่า ในแง่ของความช่วยเหลือล่าสุดที่อินเดียแจ้งภายใต้มาตรา 6 ซึ่งมีมูลค่ารวม 55,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ การสนับสนุนราคาตลาด (market price support) เป็นกลไกหลักที่ผลักดันให้เกิดการผลิตเกินความต้องการและทำให้ปริมาณข้าวในคลังสาธารณะเพิ่มขึ้น ซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกับการเพิ่มขึ้นของการส่งออกข้าว

ในปี 2566 อินเดียเป็นผู้ผลิตข้าวรายใหญ่อันดับสองของโลกเมื่อพิจารณาจากปริมาณการผลิต โดยผลผลิตข้าวของอินเดียเพิ่มขึ้น 31% ระหว่างปี 2555–2566 ขณะที่ผลผลิตข้าวทั่วโลกเพิ่มขึ้นเพียง 7.5% ในช่วงเวลาเดียวกัน

ในฐานะประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลกมาตั้งแต่ปี 2555 การส่งออกข้าวของอินเดียเพิ่มขึ้นถึง 413% ในช่วงเวลาดังกล่าว โดยในปี 2566 การส่งออกข้าวของอินเดียคิดเป็นเกือบ 40% ของการส่งออกข้าวทั่วโลก และคิดเป็นประมาณหนึ่งในห้าของผลผลิตข้าวภายในประเทศของอินเดีย

ขณะเดียวกัน คณะผู้แทนออสเตรเลียระบุว่า ราคาข้าวของอินเดียภายใต้โครงการสนับสนุนราคาตลาดปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการผลิต ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการผลิตข้าวที่ได้รับการอุดหนุน และก่อให้เกิดการบิดเบือนต่อตลาดข้าวโลก

ในมุมมองของคณะผู้แทนออสเตรเลีย เมื่อพิจารณาร่วมกับการที่อินเดียพึ่งพามาตรการจำกัดการส่งออกข้าวที่ไม่ใช่บาสมาดิในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ปัจจัยดังกล่าวหมายความว่า ตลาดข้าวโลกกำลังได้รับผลกระทบจากนโยบายด้านการค้าและการสนับสนุนราคาตลาดของอินเดียเพิ่มมากขึ้น

ตามรายงานของสำนักข่าว CNBCTV18 รัฐบาลอินเดียกำหนดเป้าหมายการรับซื้อข้าวเปลือก (paddy) ที่ 70.86 ล้านตัน ในฤดูการตลาดข้าวฤดูคาริฟ (Kharif Marketing Season: KMS) ปี 2569/70 ซึ่งจะเริ่มต้นในวันที่ 1 ตุลาคม 2569 โดยเป้าหมายดังกล่าวได้ซื้อสรุปภายหลังการหารือร่วมกับรัฐบาลของรัฐต่างๆ และอยู่ในระดับต่ำกว่าปริมาณที่รัฐบาลรับซื้อได้ในช่วงไม่กี่ฤดูกาลที่ผ่านมาเล็กน้อย

สำหรับฤดูคาริฟปี 2568/69 รัฐบาลอินเดียรับซื้อข้าวเปลือกได้แล้ว 72.07 ล้านตัน ณ วันที่ 5 สิงหาคม 2569 ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายการรับซื้อที่กำหนดไว้สำหรับฤดูการตลาดที่จะมาถึง

การกำหนดเป้าหมายการรับซื้อที่ลดลงเกิดขึ้นท่ามกลางการลดลงของพื้นที่เพาะปลูกข้าว โดย ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2569 อินเดียมีพื้นที่เพาะปลูกข้าว 41.41 ล้านเฮกตาร์ ลดลงจาก 42.85 ล้านเฮกตาร์ ในช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่รัฐบาลอินเดียประมาณการผลผลิตข้าวเปลือกฤดูคาริฟปี 2568/69 ไว้ที่ 123.92 ล้านตัน

หน่วยงานของรัฐบาลอินเดียรับซื้อข้าวเปลือกได้ 70.89 ล้านตัน ในฤดูการตลาดปี 2567/68 ขณะที่ปริมาณการรับซื้อในปี 2566/67 อยู่ที่ 68.96 ล้านตัน

โครงการรับซื้อข้าวเปลือกของรัฐบาลยังคงมีความสำคัญต่อตลาดข้าวภายในประเทศ เนื่องจากปริมาณการรับซื้อของรัฐบาลเป็นปัจจัยกำหนดปริมาณข้าวเปลือกที่จะถูกนำเข้าสู่โครงการด้านความมั่นคงทางอาหารของภาครัฐ ทั้งนี้ ปริมาณการรับซื้อที่เกิดขึ้นจริงในปี 2569/70 จะขึ้นอยู่กับผลผลิตต่อไร่ ปริมาณข้าวเปลือกที่ออกสู่ตลาด และสัดส่วนผลผลิตที่เกษตรกรนำมาจำหน่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐบาล

นอกจากนี้ รัฐบาลอินเดียยังได้ปรับเพิ่มความเข้มงวดของข้อกำหนดด้านคุณภาพสำหรับข้าวที่จัดส่งภายใต้โครงการสวัสดิการของภาครัฐ โดยตั้งแต่ฤดูการตลาด KMS ปี 2569/70 เป็นต้นไป กำหนดปริมาณข้าวหักสูงสุดสำหรับข้าวดิบไว้ที่ 10% ลดลงจากเดิม 25% ขณะที่ข้าวึ่งกำหนดปริมาณข้าวหักสูงสุดไว้ที่ 5% ลดลงจากเดิม 16% ข้อกำหนดด้านคุณภาพที่เข้มงวดขึ้นดังกล่าวอาจทำให้โรงสีข้าวบางแห่งจำเป็นต้องปรับปรุงขีดความสามารถและกระบวนการสีข้าว เพื่อให้สามารถผลิตข้าวได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

ที่มา Oryza.com

ปากีสถาน

สำนักข่าว Arab News Pakistan รายงานว่า ผู้ส่งออกปากีสถานเร่งขยายตลาดอาหารในซาอุดีอาระเบีย ตั้งเป้าส่งออกสินค้าเกษตรและอาหาร 3 พันล้านดอลลาร์

ผู้ส่งออกข้าว อาหารสัตว์ และผลิตภัณฑ์ผลไม้ของปากีสถานกำลังมองหาโอกาสขยายการจำหน่ายสินค้าไปยังซาอุดีอาระเบีย หลังจากทั้งสองประเทศมีความพยายามร่วมกันที่จะเพิ่มมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารของปากีสถานไปยังราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียให้แตะ 3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐภายใน 2 ปี

เป้าหมายดังกล่าวได้รับการเห็นชอบระหว่างการประชุมอิสลามาบัตของคณะผู้แทนซาอุดีอาระเบีย ซึ่งนำโดยนายอับดุลเราะห์มาน อัล-ฟัดลี (Abdulrahman Al-Fadley) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อม น้ำ และเกษตรกรรมของซาอุดีอาระเบีย ระหว่างวันที่ 26-28 สิงหาคม โดยทั้งสองประเทศต้องการกระชับความร่วมมือด้านการเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร

ทั้งสองฝ่ายกำหนดให้ข้าว เนื้อแดง ผลไม้และหั่วเชื้อผลไม้ อาหารสัตว์สีเขียว ตลอดจนเทคโนโลยีการเกษตรที่ใช้กันอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสาขาที่ให้ความสำคัญ พร้อมมุ่งส่งเสริมความร่วมมือและการลงทุนจากภาคเอกชนมากขึ้น

ข้อมูลจากแถลงการณ์ร่วมภายหลังการเยือนระบุว่า ในปี 2025 ปากีสถานส่งออกข้าวไปยังซาอุดีอาระเบีย ประมาณ 169,000 ตัน มูลค่า 163 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ซาอุดีอาระเบียแสดงความสนใจที่จะเพิ่มปริมาณการนำเข้าข้าวจากปากีสถาน

นายมาลิก ไฟซาล จาฮังกิร์ (Malik Faisal Jahangir) ประธานสมาคมผู้ส่งออกข้าวปากีสถาน (Rice Exporters Association of Pakistan: REAP) กล่าวว่า ซาอุดีอาระเบียเป็นตลาดข้าวที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลก และมีการนำเข้าข้าวบาสมาดิประมาณ 1.2 ล้านตันต่อปี ปัจจุบันปากีสถานมีส่วนแบ่งประมาณ 9.6% ของตลาดนำเข้าข้าวซาอุดีอาระเบีย และผู้ส่งออกต้องการเพิ่มส่วนแบ่งดังกล่าวเป็น 20%

เขากล่าวว่า ปากีสถานได้หารือกับฝ่ายซาอุดีอาระเบียเกี่ยวกับค่าน้ำที่มีอยู่ และขอให้ซาอุดีอาระเบียดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว โดยปากีสถานต้องการเพิ่มส่วนแบ่งตลาดจากระดับปัจจุบัน 9.6% เป็น 20%

REAP ตั้งเป้าส่งออกข้าวไปยังซาอุดีอาระเบียประมาณ 325,000 ตันในปีงบประมาณปัจจุบัน ซึ่งเกือบเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าจากปริมาณที่ปากีสถานส่งออกไปยังซาอุดีอาระเบียในปี 2025

กระทรวงพาณิชย์ปากีสถานระบุว่า งานแสดงสินค้าอาหารและสินค้าเกษตรที่จะจัดขึ้นในระยะต่อไปจะเป็นช่องทางสำคัญในการเชื่อมโยงผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายของปากีสถานกับผู้ซื้อจากซาอุดีอาระเบีย และเปลี่ยนโอกาสทางการค้าที่เกิดขึ้นจากการหารือระหว่างสองประเทศให้กลายเป็นความร่วมมือทางธุรกิจ

งาน Saudi Food Show 2026 มีกำหนดจัดขึ้นที่กรุงริยาด ระหว่างวันที่ 27-29 กันยายน ขณะที่งาน FoodAg Pakistan 2026 จะจัดขึ้นที่เมืองการาจี ระหว่างวันที่ 23-26 พฤศจิกายน

นาย Naveed-ul-Haq Kallu โฆษกกระทรวงพาณิชย์ปากีสถาน กล่าวว่า ผู้ผลิตภาคเอกชนของปากีสถานจะเข้าร่วมงานแสดงสินค้าเหล่านี้ เพื่อเชื่อมโยงผู้ซื้อกับผู้ส่งออก ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของปากีสถาน โดยเฉพาะข้าวบาสมาดิระดับพรีเมียม และเปลี่ยนโอกาสทางการค้าให้เป็นความร่วมมือทางธุรกิจ

เขากล่าวว่า ผู้ผลิตข้าว เนื้อสัตว์ และหั่วเชื้อผลไม้ของปากีสถานได้นำเสนอแผนการขยายธุรกิจและรูปแบบการดำเนินธุรกิจสำหรับตลาดซาอุดีอาระเบียแล้วในระหว่างการเยือนของคณะผู้แทน พร้อมระบุว่า ทั้งสองประเทศจะร่วมกันขยายความร่วมมือในหลายภาคส่วนเพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างกัน

ความพยายามขยายการค้าดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงที่ซาอุดีอาระเบียกำลังเดินหน้านำสร้างความมั่นคงทางอาหารภายใต้โครงการ Vision 2030 ซึ่งเป็นแผนการกระจายโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ ขณะที่ปากีสถานกำลังพยายามเพิ่มการส่งออกและรายได้จากเงินตราต่างประเทศ หลังจากเศรษฐกิจเริ่มเปลี่ยนผ่านจากการรักษาเสถียรภาพไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน แม้จะมีโอกาสทางการค้าเพิ่มขึ้น แต่ผู้ส่งออกระบุว่า ปากีสถานจะต้องเผชิญการแข่งขันที่รุนแรงในการเพิ่มส่วนแบ่งตลาดซาอุดีอาระเบีย โดยเฉพาะตลาดข้าวบาสมาดิ

นายจาฮังกิร์กล่าวว่า หากเป็นสินค้าข้าวบาสมาดิ การแข่งขันในตลาดมีสูงมาก โดยผู้ประกอบการบางรายดำเนินธุรกิจด้วยอัตรากำไรเพียง 1-2% ขณะที่ข้าวบาสมาดิของปากีสถานสามารถทำส่วนเพิ่มจากตลาดอื่นทั่วโลก นอกเหนือจากซาอุดีอาระเบียได้ประมาณ 15% โดยปากีสถานและอินเดียเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกข้าวบาสมาดิรายสำคัญของโลก และแข่งขันกันเพื่อชิงตลาดในประเทศกลุ่มอ่าวอาหรับที่สำคัญ

นายจาฮังกิร์กล่าวว่า หากปากีสถานสามารถเสนอราคาที่ถูกกว่าอินเดีย ซาอุดีอาระเบียก็จะไม่ซื้อข้าวจากอินเดีย พร้อมระบุว่า ผู้ส่งออกคาดว่าราคาข้าวบาสมาดิของปากีสถานอาจปรับลดลงในฤดูกาลนี้ แต่ยังเร็วเกินไปที่จะประเมินตัวเลขอย่างแม่นยำ

ด้านนาย Muhammad Waqas Ghani นักวิเคราะห์สินค้าโภคภัณฑ์ กล่าวว่า ทิศทางความร่วมมือทางการค้าระหว่างซาอุดีอาระเบียกับปากีสถานเป็นไปในเชิงบวก แต่เตือนว่าการบรรลุเป้าหมายมูลค่าการค้า 3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ จำเป็นต้องเพิ่มยอดขายจริงขึ้นอย่างมาก

นาย Ghani ซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายวิจัยของ JS Global Capital Limited กล่าวว่า ทิศทางของความร่วมมือนั้นถูกต้อง แต่เมื่อพิจารณาจากตัวเลขแล้ว เป้าหมายดังกล่าวถือว่าท้าทายอย่างมาก เขากล่าวว่า เมื่อพิจารณาจากปริมาณการส่งออกในปัจจุบันและการที่การหาซื้อน้ำมันไปเพื่อการเปิดตลาดมากกว่าการมีค้ำประกันซื้อสินค้าที่ชัดเจน ตัวเลขการส่งออกที่เกิดขึ้นจริงอาจต่ำกว่าเป้าหมายดังกล่าว

ทั้งนี้ เป้าหมายมูลค่า 3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นเป้าหมายที่รัฐบาลของทั้งสองประเทศตกลงร่วมกันว่าจะพยายามผลักดันให้บรรลุ ไม่ใช่ค้ำประกันจากรัฐบาลซาอุดีอาระเบียว่าจะซื้อสินค้าจากปากีสถานในมูลค่าดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม นาย Ghani กล่าวว่า การส่งออกที่เพิ่มขึ้นไม่ว่าจะในระดับใดจะเป็นผลดีต่อดุลการชำระเงินของปากีสถาน เพราะจะช่วยสร้างรายได้จากเงินตราต่างประเทศและสนับสนุนดุลบัญชีเดินสะพัด โดยไม่เพิ่มภาระหนี้ต่างประเทศ

ที่มา Oryza.com

อิรัก

สำนักข่าว Shafaq News รายงานว่า การขนส่งข้าวไทยไปยังอิรักกำลังถูกเปลี่ยนเส้นทางไปขนส่งทางบกผ่านจอร์แดนและตุรกี เนื่องจากการหยุดชะงักบริเวณช่องแคบฮอร์มุซส่งผลให้เส้นทางการค้าเปลี่ยนแปลงไป

การลดลงอย่างมากของปริมาณการซื้อข้าวจากอิรักที่ปรากฏในข้อมูลการค้า ส่วนใหญ่เป็นผลจากการเปลี่ยนเส้นทางขนส่ง มากกว่าการที่ความต้องการข้าวในตลาดอิรักอ่อนตัวลง อิรักเป็นตลาดส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของไทยในปี 2568 โดยนำเข้าข้าวจากไทยจำนวน 1,001,306 ตัน ตามข้อมูลของสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย

ก่อนหน้านี้ในปีนี้ ผู้ส่งออกข้าวไทยเปิดเผยว่า การส่งออกข้าวไปยังอิรักหยุดชะงักเป็นเวลาประมาณ 3 เดือน หลังจากการขนส่งทางเรือในอ่าวได้รับผลกระทบ ส่งผลให้ยอดขายข้าวไปยังตลาดตะวันออกกลางลดลงมากกว่า 200,000 ตัน

ขณะเดียวกัน ปริมาณสินค้าที่ขนส่งผ่านท่าเรืออาควาบา (Aqaba) ของจอร์แดนเพื่อเดินทางต่อไปยังอิรักทางบก เพิ่มขึ้น 155.1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 โดยส่วนใหญ่เป็นผลจากการขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุกต่อไปยังอิรัก ขณะที่การขนส่งทางเรือผ่านอ่าวยังคงได้รับผลกระทบจากสถานการณ์บริเวณช่องแคบฮอร์มุซ

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization: FAO) เผยแพร่รายงาน GIEWS ฉบับล่าสุด โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวของอิรักจะเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2569 โดยจะอยู่ที่ประมาณ 360,000 ตัน เพิ่มขึ้นมากกว่าสองเท่าของค่าเฉลี่ยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และสูงกว่าผลผลิตในปี 2568 ซึ่งอยู่ที่เพียง 23,000 ตันอย่างมาก การเพิ่มขึ้นดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการฟื้นตัวของผลผลิตธัญพืชในภาพรวม หลังจากปริมาณน้ำฝนปรับตัวดีขึ้นและมีน้ำเพียงพอมากขึ้นในช่วงฤดูการผลิตปี 2568/69

ปริมาณน้ำฝนปรับตัวดีขึ้นในช่วงเดือนธันวาคม 2568 ถึงเดือนเมษายน 2569 ส่งผลให้ความชื้นในดินเพิ่มขึ้น และระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำที่ใช้เพื่อการชลประทานปรับตัวสูงขึ้น ปัจจัยดังกล่าวช่วยสนับสนุนผลผลิตของพืช

โดยเฉพาะในจังหวัดทางภาคเหนือซึ่งเป็นแหล่งผลิตธัญพืชสำคัญของอิรัก อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ในบางพื้นที่ทางภาคใต้และตะวันออกเฉียงใต้ยังคงมีความยากลำบาก โดยรัฐบาลได้ลดพื้นที่ที่ได้รับการชลประทานจากแหล่งน้ำผิวดินลง 50% เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัด

การฟื้นตัวอย่างแข็งแกร่งของผลผลิตข้าวภายในประเทศคาดว่าจะช่วยลดความต้องการนำเข้าของอิรัก โดยคาดว่าจะความต้องการนำเข้าข้าวสำหรับปีการตลาด 2569/70 จะอยู่ที่ประมาณ 2 ล้านตัน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาเล็กน้อย ทั้งนี้ FAO ระบุว่า การลดลงดังกล่าวมีสาเหตุหลักจากการคาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวภายในประเทศในปี 2569 จะอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย

แม้คาดว่าจะอุปทานข้าวภายในประเทศจะเพิ่มขึ้น แต่ราคาข้าวยังคงทรงตัวในภาพรวม โดยราคาข้าวเปลือกมีความผันผวนในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 แต่ในเดือนมิถุนายนอยู่ในระดับใกล้เคียงกับช่วงเดียวกันของปีก่อน การมีข้าวเพียงพอสำหรับตลาดภายในประเทศ ประกอบกับมาตรการแทรกแซงของรัฐบาลอย่างต่อเนื่องเพื่อจำกัดความผันผวนของราคาสินค้าอาหารจำเป็น เป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนเสถียรภาพของราคาข้าว

ที่มา Oryza.com

สหภาพยุโรป

ข้อมูลการนำเข้าและส่งออกข้าวของสหภาพยุโรป (EU) ระบุว่า ณ วันที่ 30 สิงหาคม 2569 ในปีการตลาด 2568/69 (1 กันยายน 2568 – 31 สิงหาคม 2569) การนำเข้าและส่งออกข้าวของ EU ลดลงเมื่อเทียบกับระดับในช่วงเดียวกันของปีก่อน

ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 30 สิงหาคม 2569 EU นำเข้าข้าวรวม 1.572 ล้านตัน ในรูปข้าวสาร (milled equivalent) ลดลงประมาณ 2% จากประมาณการ 1.602 ล้านตัน ในปีการตลาด 2567/68 (1 กันยายน 2567 – 24 สิงหาคม 2568) โดยการนำเข้าประกอบด้วยข้าวเปลือก 11,784 ตัน ข้าวกล้อง 484,423 ตัน และข้าวสารและข้าวที่สีบางส่วน 1.076 ล้านตัน

ในช่วงเวลาดังกล่าว EU นำเข้าข้าวพันธุ์ Japonica รวม 238,931 ตัน และข้าวพันธุ์ Indica รวม 1.333 ล้านตัน สำหรับประเทศผู้ส่งออกข้าวสารและข้าวสีบางส่วนรายสำคัญมายัง EU ได้แก่ กัมพูชา 236,828 ตัน หรือ 26.4% เมียนมา 183,799 ตัน หรือ 20.5% อินเดีย 166,404 ตัน หรือ 18.6% ไทย 156,041 ตัน หรือ 17.4% และปากีสถาน 102,795 ตัน หรือ 11.5%

ด้านการส่งออก ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 30 สิงหาคม 2569 EU ส่งออกข้าวรวม 274,634 ตัน ในรูปข้าวสาร (milled equivalent) ลดลงประมาณ 1% จากประมาณการ 277,655 ตัน ในปีการตลาด 2567/68 (1 กันยายน 2567 – 24 สิงหาคม 2568) โดยการส่งออกประกอบด้วยข้าวเปลือก 11,784 ตัน ข้าวกล้อง 24,812 ตัน และข้าวสารและข้าวสีบางส่วน 238,038 ตัน

สำหรับการส่งออกตามประเภทพันธุ์ข้าว EU ส่งออกข้าวพันธุ์ Japonica รวม 185,325 ตัน และข้าวพันธุ์ Indica รวม 89,438 ตัน ขณะที่ตลาดปลายทางสำคัญสำหรับข้าวสารและข้าวสีบางส่วนจาก EU ได้แก่ สหราชอาณาจักร 33,862 ตัน หรือ 43.2% สวิตเซอร์แลนด์ 16,405 ตัน หรือ 21.0% เบลารุส 8,297 ตัน หรือ 10.6% นอร์เวย์ 5,348 ตัน หรือ 6.8% และเซอร์เบีย 2,350 ตัน หรือ 3.0%

ที่มา Oryza.com

สหรัฐอเมริกา

ตามรายงานของเว็บไซต์ Farm Progress ข้าวหอมมะลิ (Jasmine rice) กำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในสหรัฐฯ ส่งผลให้เกิดโอกาสสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในประเทศที่จะเพิ่มส่วนแบ่งในตลาดที่ปัจจุบันพึ่งพาการนำเข้าเป็นหลัก โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิจากไทย

ทั้งนี้ สหรัฐฯนำเข้าข้าวประมาณ 1.5 ล้านตันต่อปี มูลค่า 1.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยในจำนวนนี้เป็นข้าวหอมจากไทยประมาณ 800,000 ตัน และเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น เกษตรกรสหรัฐฯ มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวหอมมะลิในปี 2569 สูงเป็นประวัติการณ์ที่ 50,000 เอเคอร์ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในรัฐทางตอนใต้ของประเทศ

ปัจจุบันมีการปลูกข้าวหอมมะลิในรัฐผู้ผลิตข้าวทั้ง 6 รัฐของสหรัฐฯ โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารของ USA Rice ระบุว่า พื้นที่เพาะปลูกอาจเพิ่มขึ้นมากกว่านี้ แต่เกษตรกรประสบปัญหาเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิไม่เพียงพอ ขณะที่ตลาดข้าวหอมมะลิภายในประเทศขยายตัวประมาณ 4% ต่อปี และคาดว่าจะเติบโตถึง 7% ภายในปี 2573

ความต้องการของผู้บริโภคเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการขยายตัวของตลาดข้าวหอมมะลิ โดยข้าวหอมมะลิได้รับความนิยมเป็นพิเศษในกลุ่มคนรุ่นมิลเลนเนียล (Millennials) และเจนเนอเรชัน Z (Generation Z) จากรสชาติและความนิยมที่เพิ่มขึ้นของอาหารนานาชาติ ผลสำรวจพบว่า ประมาณ 85% ของผู้บริโภคในสหรัฐฯ รู้จักข้าวหอมมะลิ ขณะที่ 69% เคยบริโภคข้าวหอมมะลิ และในกลุ่มผู้ที่เคยบริโภคดังกล่าว 82% ระบุว่าชื่นชอบหรือชื่นชอบมาก นอกจากนี้ การใช้ข้าวหอมมะลิในธุรกิจร้านอาหารก็เพิ่มขึ้น โดยปัจจุบันข้าวหอมมะลิปรากฏอยู่ในเมนูร้านอาหารในสหรัฐฯ บ่อยกว่าปี 2563 ประมาณ 25%

ด้วยเหตุนี้ อุตสาหกรรมข้าวสหรัฐฯ จึงมุ่งเน้นการส่งเสริมการบริโภค การสร้างความร่วมมือกับภาคค้าปลีก และธุรกิจบริการอาหาร เพื่อทดแทนข้าวหอมมะลินำเข้าด้วยข้าวหอมมะลิที่ผลิตภายในประเทศ โดย USA Rice ได้ทำงานร่วมกับร้านอาหาร เช่น P.F. Chang's, Panda Express และ Taco Bell ขณะเดียวกัน ผู้ค้าปลีกก็เริ่มปรับข้าวหอมมะลิภายใต้แบรนด์ของร้านค้าให้เป็นข้าวที่ปลูกในสหรัฐฯ มากขึ้น โดย Walmart ได้เปลี่ยนมาใช้ข้าวที่ปลูกในประเทศแล้ว ขณะที่ Kroger มีรายงานว่ากำลังดำเนินการในทิศทางเดียวกัน

ขณะที่แคมเปญส่งเสริมการบริโภคที่เปิดตัวในปี 2568 ในเมืองสำคัญของสหรัฐฯ ส่งผลให้ยอดขายข้าวหอมมะลิในเดือนกันยายนเพิ่มขึ้น 8.9% เมื่อเทียบกับปีก่อน และเพิ่มขึ้น 5% จากเดือนก่อนหน้า โดย USA Rice มีแผนขยายแคมเปญดังกล่าวไปยังแคนาดา ซึ่งมองว่าเป็นตลาดที่มีศักยภาพเพิ่มเติมสำหรับการส่งออกข้าวหอมมะลิที่ผลิตในสหรัฐฯ

ขณะเดียวกัน มีการเพิ่มแรงจูงใจด้านการผลิต โดยคาดว่าจะมีทางเลือกใหม่ด้านการประกันภัยพืชผลสำหรับข้าวหอม (aromatic rice) ในปี 2570 ซึ่งจะเปิดให้ข้าวหอมมะลิ ข้าวบาสมาดิ และข้าวหอมพันธุ์อื่นๆ สามารถรับรองแยกจากข้าวเมล็ดยาวทั่วไปได้ ประเด็นนี้มีความสำคัญ เนื่องจากข้าวหอมมักให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่า ซึ่งหากนำมาคำนวณรวมอาจทำให้ค่าเฉลี่ยประวัตผลผลิตของเกษตรกรลดลง และส่งผลให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกน้อยลง

อุตสาหกรรมข้าวสหรัฐฯ ยังดำเนินการเพื่อยกระดับความสม่ำเสมอและคุณภาพของข้าว โดยคณะทำงานด้านข้าวหอมมะลิ (Jasmine Task Force) ซึ่งประกอบด้วยเกษตรกรและผู้ทำตลาด กำลังพัฒนามาตรฐานสำหรับข้าวหอมมะลิระดับพรีเมียมที่ผลิตในสหรัฐฯ ขณะที่มีการพิจารณาดำเนินการวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เป้าหมายในระยะยาวคือการจัดตั้งระบบรับรองข้าวหอมมะลิที่ปลูกในสหรัฐฯ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและจดจำได้ในตลาด เพื่อช่วยให้ข้าวที่ผลิตในประเทศสามารถแข่งขันกับข้าวหอมมะลินำเข้าจากไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ที่มา Oryza.com